

FINANCIËEL

JAARVERSLAG

ORDEJAAR 2015/2016

INCLUSIEF BEGROTING

2018

Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie

Spui 184

's-Gravenhage

Verslag van het bestuur

Algemeen

- Achtergrond
- KNB boekt een positief resultaat
- Totaal ledenaantal stijgt, aantal notarissen neemt af
- Belangrijkste inkomsten en uitgaven
- Belangrijkste investeringen ten behoeve van het notariaat

Financieel beleid KNB

- Weerstandsvermogen
- Beleggen
- Financieel beleid - begroting komend jaar
- WNT

Opbouw begroting algemeen

Overkoepelende diensten

- Directie
- Financiën en administratie
- Personeel en organisatie
- Automatisering

KNB Bureau

KNB Diensten

- Onderwijs en Kandidatenzaken
- Kwaliteitstoetsing
- ICT & Procesoptimalisatie
- Uitgeverij
- Rechtsvragen
- Public Relations
- Centraal Levenstestamentregister

Overige ondersteunende diensten

Verbonden partijen

- Stichting ECH, Stichting Voorzieningsfonds van de KNB
- Stichting Notarieel Pensioenfonds

Algemene reserves

Begroting 2018 en voorstel bijdragen

Verslag van de Financiële Commissie 2015 / 2016

Jaarrekening 2015 / 2016

Balans per 30 september 2016

Rekening van baten en lasten 2015 / 2016

Kasstroomoverzicht

Toelichting op de jaarrekening 2015 / 2016

- Algemeen
- Waarderingsgrondslagen
- Toelichting op het kasstroomoverzicht

Toelichting op de balans per 30 september 2016

Toelichting op de rekening van baten en lasten 2015 / 2016

Overige gegevens

- Voorstel resultaatbestemming
- Gebeurtenissen na balansdatum
- Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Bijlagen jaarverslag Kengetallen leden

Prijzen, tarieven en diensten KNB 2015 / 2016

Verzekeringen

Weerstandsvermogen

Beleggingsstatuut

Effecten

Toelichting WNT

Verslag van het bestuur

Algemeen

Achtergrond

De strategische agenda van de KNB voor de periode 2015-2020 en Notaris 2.0 bepalen de hoofdlijnen van beleid van de KNB. Dat beleid staat voor een toekomstbestendig notariaat, met een relevante maatschappelijke functie, dat gebaat is bij een nauwere samenwerking van zowel notarissen en hun kantoren onderling als met partijen daarbuiten. Ook is een nauwere samenwerking noodzakelijk om voldoende innovatiekracht te ontwikkelen om mee te kunnen groeien in de digitale ontwikkelingen waarmee het notariaat wordt geconfronteerd.

In het ordejaar 2015-2016 is binnen de twee beleidspijlers (maatschappelijke positionering en digitalisering) een reeks aan activiteiten in gang gezet, verder doorontwikkeld en – in sommige gevallen – afgerond. Binnen de pijler 'Maatschappelijke positionering' is ook dit ordejaar veel aandacht besteed aan het vergroten van de zichtbaarheid van de notariële functie in de Nederlandse samenleving en het uitbreiden van de samenwerking met andere partijen. Dit keer opnieuw op basis van het thema financiële bescherming ouderen. Zo is er weer een publiekscampagne opgezet en is de KNB nieuwe samenwerkingsrelaties aangegaan. Nu onder meer met Alzheimer Nederland en allochtonenorganisatie NOOM. Vergroting van de zichtbaarheid geldt ook voor de zichtbaarheid van de KNB en haar bestuur bij het notariaat. Ook afgelopen ordejaar zijn opnieuw extra activiteiten ontplooid waardoor leden beter betrokken worden bij de KNB. Zo zijn er in het voorjaar regionale themabijeenkomsten georganiseerd (dit keer over de noodzaak om tot aanpassing te komen van notariële wet- en regelgeving) en was er in het najaar een apart symposium voor kandidaat-notarissen.

Binnen de pijler 'Digitalisering' staat de ontwikkeling van NotarisID nog steeds hoog op de agenda. Politiek en beleidsmatig vraagt deze ontwikkeling een lange adem. Mede vanwege de inwerkingtreding van de nieuwe Wet datalekken stond het thema informatiebeveiliging centraal. Opnieuw zijn verdere verbeteringen aangebracht in de digitale infrastructuur van de KNB die het informatieverkeer tussen notariskantoren enerzijds en banken, kadaster, Kamers van Koophandel etc. anderzijds adequaat faciliteren. Daarnaast is een begin gemaakt met een afzonderlijke verordening over digitale werken.

Op bestuurlijk niveau is ingezet op een versterking van besturen op hoofdlijnen. In dit kader is afgesproken dat gekeken zou worden naar mogelijkheden om het bestuur van de KNB verder te professionaliseren en beter in staat te stellen haar bestuurlijke rol te pakken. Zo wordt onder meer bezien of en hoe KNB-bestuurders zijn vertegenwoordigd in aan de KNB gerelateerde organisaties. Eerder heeft het bestuur besloten zich vaker te laten adviseren door speciaal daartoe in het leven geroepen issuegroepen. Afgelopen ordejaar waren diverse issuegroepen actief en ontving het bestuur onder meer adviezen over een nieuwe visie op notarieel toezicht en collegiale toetsing en over de inzet van de KNB bij de totstandkoming van de verkiezingsprogramma's voor de Tweede Kamerverkiezingen in 2017.

Behalve bovenstaande – meer strategische – thema's heeft de KNB een aantal wettelijke taken, die zich vertalen in min of meer reguliere werkzaamheden die belegd zijn bij het bureau van de KNB in Den Haag. Daaronder vallen onder andere de werkzaamheden voor het Centraal Digitale Testamentenregister, de organisatie van de intercollegiale toetsing, de klachtenbemiddeling en de ondersteuning van het gebruik van het Platform Elektronische Communicatie.

De KNB boekt een positief resultaat

Het boekjaar 2015 / 2016 laat inclusief toevoeging aan bestemmingsreserves een positief resultaat zien van € 1.106.424 (na het saldo van toevoegingen en onttrekkingen aan de bestemmingsreserves een positief resultaat van € 803.684). Het positieve resultaat van het KNB Bureau ad € 528.267 zal aan de reserve van ICT & Procesoptimalisatie worden toegevoegd, zodat de hoge investeringen in ICT & Procesoptimalisatie ook in 2019 kunnen worden bekostigd. Begroot was een negatief resultaat van € 662.698. Vorig jaar was het resultaat inclusief dotatie aan bestemmingsreserves negatief € 749.548 (na het saldo van toevoegingen en onttrekkingen aan bestemmingsreserves negatief € 881.128). Het resultaat van vorig jaar is na de alv van maart 2016 aangepast vanwege de naheffingsaanslag van de BTW en het lager uitvallen van het financieringsresultaat.

De belangrijkste positieve effecten voor het resultaat van boekjaar 2015 / 2016 zijn het behaalde koersresultaat (€ 171.716), het terugbetalen van de hostingkosten door Stichting ECH (€ 69.542), de hogere aantallen verkopen VIS en GBA-V (€ 231.265 en € 158.969), het positieve resultaat bij de peer reviews (€ 113.314), meer inschrijvingen in het CTR en het CLTR (€ 168.052 en € 207.220), lagere projectkosten bij het CTR (€ 144.056) en een bijdrage van het Ministerie van Justitie en Veiligheid inzake CAHR (€ 137.758). Hiertegenover staan de hogere dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren (€ 100.617), de afrekening van het PEC platform over 2015 (€ 82.043) en de meerkosten van VIS (€ 220.897).

Totaal ledenaantal stijgt, aantal notarissen neemt af

Het aantal leden nam per saldo toe met 64 tot 3.161 per september 2016. Op 30 september 2016 waren er 1.879 kandidaat-notarissen, waarvan 83 toegevoegd notarissen (begroot 1.725). Dat zijn er 74 meer dan vorig jaar. Het aantal notarisleden nam af met 10 tot 1.282 per 30 september 2016 (begroot 1.275). Zie bijlage "kengetallen leden".

Belangrijkste inkomsten en uitgaven

De belangrijkste inkomsten voor de KNB komen voort uit de verplichte algemene bijdrage van de leden en het ICT platform dat de kantoren ondersteunt (o.a. GBA en VIS). De KNB betaalt uit haar inkomsten de salarissen van de medewerkers, de ICT applicaties en – netwerken, communicatie en huisvesting.

Belangrijkste investeringen ten behoeve van het notariaat – ICT

Na de inwerkingtreding van de WUR (Wijziging Uitvoering Registratiewet) is het Centraal Digitaal Repertorium in de eerste helft van 2015 door alle kantoren in gebruik genomen. In het actuele boekjaar is gestart met het vervolgproject Digitale Notariële Informatie (DNI). We voorzien dat DNI eind 2017 in gebruik genomen kan worden.

De KNB voorziet dat het met NotarisID een "publiek" middel van het niveau "hoog" kan aanbieden met extra toegevoegde waarde ten opzichte van andere middelenleveranciers. Een voorbeeld daarvan is het kunnen verwerken van extra attributen, waaronder (notariële) machtigingen. Een publiek middel vereist dat het BSN verwerkt moet kunnen worden. Met publieke middelen krijgt de burger toegang tot diensten van de overheid. Met een privaat middel is dat niet het geval. Onderzocht wordt of de huidige regelgeving die op het notariaat van toepassing is, die ruimte biedt. De KNB is in overleg om het beeldmerk NotarisID in eigendom te krijgen en heeft goede gronden aan te nemen dat dat gaat lukken. De invoering van het multimiddelenstelsel is in afwachting van een set van uniforme eisen en een business case die het Ministerie van Binnenlandse Zaken heeft toegezegd aan te zullen leveren voor het eind van 2016. Zodra de eisen bekend zijn kan de ontwikkeling van NotarisID de afrondende fase in. Tegelijkertijd is de KNB ook in gesprek met partijen die mogelijk bereid zijn te participeren bij de verdere uitrol van NotarisID.

Financieel beleid KNB

Het financiële beleid van de KNB is gebaseerd op een meerjarenbegroting. De financiële rapportages worden maandelijks opgesteld, zodat budgethouders (afdelingshoofden) structureel meer grip op hun begroting krijgen. Er is een jaarlijkse risicoanalyse uitgevoerd, waarvan de uitkomsten zijn gepresenteerd aan het bestuur.

Weerstandsvermogen

Het eigen vermogen (Algemene- en Bestemmingsreserves) van de KNB is van groot belang voor de continuïteit. Per kwartaal worden de risico's gevolgd (zie ook bijlage "weerstandsvermogen"). Het weerstandsvermogen (eigen vermogen minus activa) neemt ten opzichte van vorig jaar toe; het eigen vermogen neemt toe en de activa dalen. Evenals vorig jaar is ook dit jaar het risico impact afgenomen. Vorig jaar door de dubbele uitvoering van het PEC platform en dit jaar door het einde van de kredietcrisis.

Beleggen

Ook dit jaar is er weer aandacht uitgegaan naar het zo gunstig mogelijk wegzetten van de liquide middelen. Het beleid met betrekking tot het liquiditeitsbeheer en het beleggen van gelden is vastgelegd in een beleggingsstatuut. Het beleggingsstatuut is in november 2015 geactualiseerd. In de bijlage "beleggingsstatuut" zijn de cijfers en een nadere uitleg opgenomen.

Financieel beleid – begroting komend jaar

Door voortschrijdend inzicht is de begroting voor komend jaar bijgesteld. Er komt meer nadruk te liggen op ICT projecten en op het PEC platform, er worden meer inlichtingen VIS en GBA-V verwacht, maar hier staan hogere inkoopkosten van VIS tegenover en een verwachte prijsverhoging van GBA-V. Daarnaast is er een verschuiving in de personeelskosten te zien, medewerkers krijgen andere taken, er worden nieuwe medewerkers aangetrokken en medewerkers gaan met pensioen. Bij het CTR en CLTR worden meer inschrijvingen verwacht. Alhoewel het aantal notarissen sinds 2009/2010 afneemt wordt voor boekjaar 2016/2017 en verder gerekend met 1.275 notarissen. Vanwege de gewijzigde vpb verplichting in 2016 zal de KNB gedeeltelijk vpb plichtig worden en heeft het bestuur op grond van artikel 88 van de Wet op het Notarisambt besloten dat de KNB administratie overgaat naar een kalenderjaar. Dit betekent dat 2016/2017 een verlengd boekjaar wordt en dat in oktober 2017 de bijdragen voor oktober tot en met december 2017 in rekening zal worden gebracht en in januari 2018 de bijdragen voor januari tot en met december 2018 in rekening zal worden gebracht.

WNT

WNT staat voor Wet Normering Topinkomens. In de bijlage toelichting WNT is uitvoering gegeven aan de WNT. Alle bestuursleden en de directeur worden vermeld voor de bezoldiging en onkostenvergoeding, daar zij worden geclassificeerd als topfunctionaris.

Opbouw begroting algemeen

De begroting van de KNB heeft – technisch gesproken – **elf segmenten: KNB Bureau, Onderwijs en Kandidatenzaken, Kwaliteitstoetsing, ICT & Procesoptimalisatie, Uitgeverij, Rechtsvragen, CTR, Public Relations, Centraal Levenstestamentregister, Onderzoek en Ontwikkelingsfonds en Ondersteuningsfonds** – met verschillende deelbegrotingen. De begroting is om twee redenen op deze manier ingericht. Ten eerste om te laten zien dat middelen worden besteed waar ze voor bedoeld zijn. Ten tweede vanwege de verschillende BTW tarieven.

eerste om te laten zien dat middelen worden besteed waar ze voor bedoeld zijn. Ten tweede vanwege de verschillende BTW tarieven.

De KNB heft een algemene bijdrage (volgens artikel 87 van de Wna) om de kosten te dekken die samenhangen met de uitoefening van haar ordetaken ten behoeve van alle leden. Deze bijdrage wordt ingezet voor het KNB Bureau. De KNB levert ook diensten aan leden, kantoren of derden. Deze diensten en producten genereren hun eigen inkomsten door middel van abonnementen of een tarief per afgenomen product of dienst. Een overzicht van alle actuele prijzen en tarieven staat in de bijlage.

Overkoepelende diensten

In de begroting zijn de overkoepelende diensten terug te vinden onder 'overige bedrijfskosten'. Zij bestaan ter ondersteuning van alle activiteiten van de KNB. Hiertoe worden de afdelingen directie, financiën en administratie, personeel en organisatie en ICT gerekend. Deze afdelingen verrichten overkoepelende werkzaamheden ten behoeve van het hele notariaat en de hele KNB. De kosten worden op basis van het aantal medewerkers per afdeling of dienst toegerekend. De rente opbrengsten worden – op basis van de hoogte van de reserves aan het begin van het boekjaar – toegerekend aan de segmenten.

Directie

De directie van de KNB is verantwoordelijk voor het uitvoeren van het beleid door het KNB bureau en geeft daar leiding aan. Zij onderhoudt daarbij externe relaties, geeft invulling aan belangenbehartiging en vertegenwoordigt de KNB en het notariaat bij externe stakeholders. De directie maakt afspraken inzake verzekeringen (waaronder beroepsaansprakelijkheid) en het Voorzieningsfonds en onderhoudt relaties met banken ten behoeve van het hele notariaat. Onder de directie valt tevens de verenigingsmanager. De verenigingsmanager is aangesteld als linking pin tussen de besturen van de specialistenverenigingen en het bestuur en uitvoerende afdelingen van de KNB. Doel is gezamenlijk optrekken als notariaat en naar buiten toe waar mogelijk één stem laten horen.

Financiën en administratie

De afdeling financiën zet het financiële beleid behorend bij de gekozen koers uit en administreert alle financiële stromen van de KNB. Zij volgt rentetarieven op deposito's en andere renterekeningen en brengt maandelijkse financiële rapportages uit. Het project om de financiële administratie te moderniseren is april 2016 afgerond. De verkoopfacturen worden digitaal verstuurd, de administratie wordt in Exact Online bijgehouden en de inkoopfacturen worden via Basecone goedgekeurd en digitaal aangeleverd. De afdeling verzorgt tevens de financiële administraties van de Stichting ECH, de Stichting Voorzieningsfonds, de commissie Toegang Notariaat, Stichting Digitale Rechtszekerheid, het Centraal Digitaal Repertorium en verschillende specialistenverenigingen.

Personeel en organisatie

Bij deze afdeling zijn ook alle zaken aangaande de huisvesting, de facilitaire dienst en de inventaris ondergebracht. Als gevolg van het project modernisering financiën wordt vanaf 1 januari 2016 gewerkt met Loket voor de personeels- en salarisadministratie en is de salarisadministratie ondergebracht bij Grant Thornton. Het secretariaat heeft de kennismakingsbijeenkomsten voor nieuwe notariële leden georganiseerd.

Automatisering

Na de ingebruikname van de nieuwe huisvesting van het KNB bureau is gestart met de migratie van kantoorapplicaties naar de cloud. Het laatste onderdeel daarvan is de ingebruikname van

Office365, inclusief Sharepoint. Daarna kan het eigen serverpark sterk worden gereduceerd. Een en ander heeft tot gevolg dat na dit jaar van ingebruikname de kosten voor de kantoorautomatisering flink zullen dalen.

IT- en informatiebeveiliging is een actueel thema en niet meer weg te denken uit de dagelijkse praktijk. Voor het KNB bureau en het PEC-platform is beleid geformuleerd teneinde risico's te reduceren en zijn richtlijnen en instructies opgesteld ten behoeve van adequate afhandeling van (eventuele) calamiteiten. Ook ten behoeve van notariskantoren wordt gewerkt aan standaarden daarvoor. Daarnaast zijn met grote regelmaat artikelen op NotarisNet verschenen om de awareness rondom het thema informatiebeveiliging te laten toenemen. Die artikelen beschreven steeds een thema in dit spectrum tot en met informatie hoe te handelen in geval van een datalek (Wet Meldplicht Datalekken). In dat verband is een standaard Bewerkerovereenkomst speciaal voor het notariaat vervaardigd. Eveneens in te zien op en te downloaden van NotarisNet.

KNB Bureau

Op de begroting van het KNB Bureau vindt u posten, zoals het bestuur, de ledenraad, het ordesecretariaat, de algemene ledenvergadering en het jaarcongres, vertegenwoordiging in het buitenland en alle commissies, kandidatenzaken, declaratiegeschillen, klachtenafhandeling en praktijkondersteuning, de Notaristelefoon en corporate communicatie.

Het resultaat van het KNB Bureau over boekjaar 2015/2016 is positief € 528.267. De begroting ging uit van een positief resultaat van € 173.449. Dit resultaat is toegevoegd aan de reserve van ICT & Procesoptimalisatie, daar de reserve van ICT & Procesoptimalisatie in 2019 ontoereikend zal zijn om de forse investeringen in ICT & Procesoptimalisatie te kunnen financieren. Het resultaat is gunstig beïnvloed door de lagere kosten van de notaristelefoon, de hogere ledenaantallen dan begroot, de niet bestede kosten van onderzoek, 1 in plaats van 2 regiobijeenkomsten, minder inhuur, minder niet verrekenbare BTW en minder bestuursleden dan begroot. Hier staan tegenover de hogere kosten van de pensioenkamer en de hogere kosten van de geschillencommissie. Onder de kosten van de afdeling communicatie vallen onder andere de kosten van de notaristelefoon; deze bedragen voor 2015/2016 € 28.039.

KNB Diensten

Onderwijs en opleiding (O&K in de begroting)

Alle leden van de KNB hebben een permanente educatieverplichting. In ieder tijdvak, dat bestaat uit twee kalenderjaren, moeten de leden 40 opleidingspunten halen. De afdeling voert de PE-administratie voor de leden en ontwikkelt en organiseert cursussen, congressen en management- en communicatietrainingen. In het boekjaar 2015 /2016 organiseerde het cursusbureau in totaal 28 cursussen, waarvan 22 juridisch vakinhoudelijk en 6 op het gebied van vaardigheden. De groepen varieerden van 8 tot 100 deelnemers. In dit boekjaar verwerkte het cursusbureau 3.274 aanmeldingen. Bij de cursussen vaardigheden is de KNB eind 2015 een samenwerking aangegaan met het opleidingsbureau Dialogue. Dat biedt sinds begin 2016 onder de noemer Notaris 2.0 Academy drie verschillende pakketten aan met vaardigheidstrainingen: een pakket voor kandidaat-notarissen tot en met 6 jaar ervaring, een pakket voor kandidaat-notarissen die notaris willen worden en een pakket voor ervaren notarissen.

Het cursusbureau organiseerde niet alleen de KNB-cursussen, maar ook de ALV, het jaarcongres "De notaris in de digitale wereld", het seminar "Privacy en datalekken", het symposium "Het juridisch beroep en zijn (digitale) toekomst; de wereld 30 jaar later", het symposium voor kandidaat-notarissen, twee live webinars over het levenstestament, het CNUE seminar "De Europese Erfrechtverordening in de praktijk", vijf regiobijeenkomsten, training voor de

notaristelefoon, lunchbijeenkomst oud-notarissen, twee studiedagen en vier cursussen voor medewerkers in het notariaat. Tevens organiseerde het cursusbureau de cursussen en congressen van de aangesloten specialistenverenigingen.

Het jaarritme van de afdeling hangt sterk samen met de tweejaarlijkse PE-verplichting. In het eerste jaar van de verplichting wordt minder gebruik gemaakt van de opleidingsmogelijkheden; in het tweede jaar wordt een inhaalslag gemaakt. Dit betekent dat het financiële resultaat het tweede jaar doorgaans beter is. Het jaar 2016 is het eerste jaar van de PE-verplichting. Daarnaast staat de opleidingsmarkt onder druk, waardoor de bruto winstmarge kleiner wordt. De verwachting is dat de komende jaren de werkzaamheden van O&K zullen veranderen. O&K sluit het boekjaar 2015/2016 af met een negatief resultaat van € 73.694.

Kwaliteitstoetsing

Dit verslagjaar werden in het kader van de peer reviews ruim 200 kantoren bezocht. Er werden enige duizenden dossiers ingezien. De invulling van de praktijk in de ruime zin is op de kantoren aan de orde gesteld, waarbij het zwaartepunt steeds verder verschuift richting notarieel inhoudelijke kwesties en notariële kernwaarden. Er is veel aandacht voor continuïteit, vakbekwaamheid en praktijkdilemma's. Speciale aandacht werd geschonken aan de omgang met financieel misbruik van ouderen en de wetgeving rond datalekken. Een issuewerkgroep met notariële en niet-notariële leden stelde een visie op toetsing en toezicht over het notariaat op. Op basis daarvan zal de collegiale toetsing verder worden aangepast. Als stap in het onderzoek naar de mogelijkheden de collegiale toetsing in lijn te brengen met de toenemende specialisatie heeft een werkgroep de mogelijkheden tot gedeeltelijke aanpassing van de toetsing van de grote kantoren onderzocht en aanbevelingen opgesteld om deze specifieker te maken voor deze groep praktijken. Nadat daar ervaring mee is opgedaan zullen ook de mogelijkheden van specifieke (deel)toetsing van andere specialisaties worden bekeken.

ICT & Procesoptimalisatie (I&P)

In 2017 bestaat het PEC-platform 10 jaar. Het heeft een zeer hoge betrouwbaarheid en beschikbaarheid, mede bereikt met een dubbel uitgevoerd datacenter. Om ook de volgende 10 jaar te kunnen garanderen is dit jaar een eerste verkenning uitgevoerd naar optimalisatie van de architectuur van het platform. Daarmee voorzien we een verlaging van de technische complexiteit van het platform, een verbetering van de veiligheid ervan en een verlaging van de kosten van het onderhoud. Het PEC-platform is het hart van de notariële dienstverlening waarop toekomstige digitale diensten op ondergebracht worden. Daarmee verdient het de continue aandacht die eraan wordt gegeven.

De registratie van akteafschriften in het Centraal Digitaal Repertorium maakt voor het digitaal ondertekenen daarvan gebruik van een oplossing die is gebaseerd op gangbare generieke software. De ondersteuning daarvan komt medio 2017 ten einde. Er is een nieuwe oplossing voor het digitaal ondertekenen binnen CDR in gebruik genomen. Deze service zal worden doorontwikkeld om ook aan andere partijen geleverd te kunnen worden. Ook andere organisaties hebben immers te maken met de gevolgen van het uitfasen van de bovenvermelde generieke software. Denk daarbij aan ketenpartners, softwareleveranciers en andere aanverwante organisaties. De mogelijkheid om tussen deze partijen meer standaardisatie bij digitaal ondertekenen te bewerkstelligen verdient het te worden benut. Deze Central Signing Service zal te zijner tijd ook met NotarisID kunnen werken.

De digitalisering van de vastgoedketen blijft een thema dat van belang is voor de daarin betrokken partijen. Wij hebben in het afgelopen jaar onze visie op de voor het notariaat wenselijke verbeteringen verder uitgewerkt en onder de aandacht gebracht bij strategische partners uit de vastgoedketen. Wij zijn met deze partijen in gesprek over de mogelijkheden om samen te werken.

Inmiddels is een koppeling gerealiseerd tussen de netwerken van HDN en de KNB om berichten uit te kunnen uitwisselen. De KNB is ook in gesprek met de NVM.

In 2016 zijn de mogelijkheden verder verkend om te komen tot een ander afrekenmodel van het abonnement Elektronische Media. Het abonnement wordt nu in rekening gebracht op basis van het aantal kantoren. De verwachting is dat er naast fysieke kantoren ook virtuele kantoren komen, waardoor doorberekening op basis van het aantal fysieke kantoren niet meer mogelijk is. Gedacht wordt nu om het abonnement op te hangen aan het aantal notarissen. Dit zal in boekjaar 2016/2017 verder worden uitgewerkt.

Voor het uitwisselen van berichten wordt gewerkt aan een uniforme berichtenbox op het PEC platform. Nu is er voor elke applicatie een aparte berichtenbox. Op het onderhoud daarvan kan door de inzet van de centrale berichtenbox bespaard worden. Deze berichtenbox is in de toekomst ook in te zetten voor uitbreiding van onze dienstverlening, bijvoorbeeld door het mogelijk te maken dat medici en rechters inzage krijgen in het CLTR.

Blockchain doet langzaam zijn intrede. De KNB volgt dat op de voet en is uitgenodigd te participeren in de Blockchaincoalitie. Een uitnodiging die we graag hebben aangenomen. Hoewel Blockchain in het begin werd aangekondigd als bedreiging voor het notariaat ziet de KNB thans vooral kansen haar dienstverlening met Blockchain verder uit te kunnen breiden en een andere dimensie in de digitale trust te kunnen geven. Gartner (een vooraanstaand onderzoeks- en adviesbureau in de informatietechnologiesector) voorspelt dat de eerste robuuste en betrouwbare blockchaintoepassingen beschikbaar komen in een periode van 5 tot 10 jaar. Dat betekent dat er voor het notariaat voldoende ruimte is om actief te kunnen participeren en om de voorbijkomende kansen te kunnen benutten.

Uitgeverij

Onder het segment uitgeverij vallen publicaties zoals WPNR, Fikkert's en de brochures. Van het Fikkert's wordt aan alle kantoren 1 exemplaar gratis verstrekt, zodat de marktdekking in het notariaat 100% is en zijn de advertentie opbrengsten op peil gebleven. Door de hogere ledenaantallen en de lagere kosten van het WPNR en de verkoop van aandeelhoudersregisters is het segment uitgeverij positiever uitgekomen dan begroot.

Rechtsvragen

De afdeling rechtsvragen heeft als kerntaak het beantwoorden van algemene rechtsvragen die het notariaat aangaan. Door de hogere ledenaantallen en het later invullen van een vacature is deze afdeling geëindigd met een negatief resultaat van € 4.593.

Public Relations

De KNB verricht structurele communicatieactiviteiten die uit de algemene bijdrage worden betaald. De bijdrage uit het PR-budget kunnen worden besteed aan bijvoorbeeld campagnes en publieksvoorlichting, die de kernwaarden van het beroep over het voetlicht brengen. Doel is het vergroten van het bewustzijn rondom relevantie en betekenis van het notariaat in onze maatschappij en in ons dagelijks leven. In het boekjaar 2015 /2016 is het bedrag besteed aan een campagne over het levenstestament, deelname 50+ beurs, diverse advertenties en de organisatie van de Juridische Poort in Perscentrum Nieuwspoort.

Centraal Levenstestamentregister (CLTR)

Het CLTR is met ingang van 1 mei 2011 van start gegaan. Het register is opgezet door de KNB en valt daarmee onder de Algemene Reserve. In mei 2013 is het register gedigitaliseerd. Het aantal inschrijvingen ten opzichte van vorig jaar is mede door de campagne over het levenstestament fors toegenomen. Er zijn in dit boekjaar 86.261 inschrijvingen geweest. Het tarief van een inschrijving

is per 1 januari 2016 verlaagd naar € 6,50 per inschrijving. Ten opzichte van de begroting heeft het CLTR meer inkomsten vanwege het aantal inschrijvingen en lagere hostingkosten.

Overige ondersteunende diensten

Centraal Testamentenregister (CTR)

Sinds 1 januari 2007 wordt het beheer en de exploitatie van het CTR uitgevoerd door de KNB. Hiervoor is een convenant gesloten tussen het ministerie en de KNB. Eerder lag de uitvoering van het CTR bij het ministerie van Veiligheid en Justitie. Doel van deze overgang is om te komen tot een substantiële kostenbesparing en een kwaliteitsverbetering. Een deel van de bestemmingsreserve van het CTR (€ 500.000) is bestemd voor het bouwen van het portaal voor Hammerstein. Hiervoor is een aparte bestemmingsreserve "Hammerstein portaal" aangemaakt. Deze reserve zal, gelijk met de afschrijvingstermijn van 8,5 jaar voor het Hammerstein portaal, worden afgebouwd naar nul. Het CTR is sinds mei 2012 aangesloten op het Europese netwerk van testamentenregisters. Door deze aansluiting kunnen notarissen in andere Europese landen digitaal inlichtingenverzoeken doen bij het CTR en vice versa. Daarnaast zijn vanuit het CTR, in overleg met het ministerie, met de middelen die zijn opgebouwd uit CTR opbrengsten, cliënten schadeloos gesteld die waren gedupeerd als gevolg van fraude voor in totaal € 1.034.753,72. Middels akten van cessies zijn deze vorderingen overgedragen aan de KNB. Voor het totale bedrag is er een vordering op de desbetreffende notaris opgenomen en staat Stichting Voorzieningsfonds van de KNB garant. Derhalve is er geen risico op oninbaarheid bij de KNB, maar ligt dit risico bij het Voorzieningsfonds van de KNB. Het Ministerie van Veiligheid en Justitie heeft besloten per 1 januari 2017 het tarief van het CTR te verlagen naar € 5,50.

Onderzoek- en ontwikkelingsfonds

De bestemmingsreserve is bedoeld om kosten die samenhangen met de ontwikkeling van (nieuwe) notariële diensten te financieren. De onderzoeken naar nieuwe producten c.q. diensten voor het notariaat zijn hieruit betaald. Daarnaast is een bijdrage van het Ministerie van Veiligheid en Justitie ontvangen voor de werkzaamheden die de KNB heeft verricht voor het CAHR.

Ondersteuningsfonds

Er is geen beroep gedaan op het ondersteuningsfonds.

Hammerstein portaal

De bestemmingsreserve Hammerstein portaal bestaat uit de bijdrage van het Ministerie van Justitie en Veiligheid voor toekomstige afschrijvingslasten voor het Hammerstein portaal. De reserve wordt gelijktijdig met de afschrijvingen van het portaal uitgeput.

Verzekeringen – beroepsaansprakelijkheid – nut en noodzaak

De KNB heeft tot en met 30 september 2013 voor haar leden collectieve verzekeringen afgesloten, waaronder een excedentverzekering voor beroepsaansprakelijkheid. Tot en met 30 september 2013 was het beleid als volgt. De KNB slaat de verzekeringspremies, die zij jaarlijks bij aanvang van het boekjaar (1 oktober) betaalt voor de collectieve verzekeringen, zonder opslag en neutraal om over de notarisleden. In de algemene ledenvergadering wordt de omslag voor de collectieve premies voorlopig vastgesteld. Wanneer de definitieve premies aanzienlijk afwijken machtigt de algemene ledenvergadering het bestuur om – indien het bestuur dit nodig acht – de omslagen dienovereenkomstig aan te passen. Eventuele tekorten of overschotten worden toegevoegd c.q. onttrokken aan de bestemmingsreserve verzekeringen. Deze reserve wordt gebruikt om premieschokken op te vangen, te dempen of de basisomslag te verlagen. Het is mogelijk om de reserve aan te wenden in het geval de KNB over zou gaan op andere verzekeringsvormen. Voor dit doel werd een reserve voldoende geacht, die gelijk is aan 30% van de jaarpremies.

Vanaf 1 oktober 2013 geldt een ander beleid. De Raad van State heeft zonder wettelijke basis in juni 2013 besloten dat de verzekeringen niet collectief mogen worden opgelegd. Dit betekent dat de leden niet verplicht zijn zich via de KNB te verzekeren; de hoogte van de verzekering blijft nog onveranderd. De KNB heeft een mantelovereenkomst afgesloten per 1 oktober 2013 waarvan de leden gebruik kunnen maken. Het merendeel heeft hier gebruik van gemaakt en een specificatie van de verzekeringsbijdragen in de mantelovereenkomst voor het boekjaar 2015 / 2016 is opgenomen in de bijlage "collectieve verzekeringen". Met de verzekeraars betrokken op deze verzekeringen is nader overlegd met als resultaat dat AON en KNB voor bijna alle verzekeringen een premiereductie hebben kunnen bedingen. De hoogte van de premie voor 2015/2016 is € 352 lager dan de premie van 2014/2015, cumulatief € 448.800.

Vanwege de hogere deelname dan begroot, lagere overige kosten en het positieve financieringsresultaat bedraagt het resultaat € 211.377. De bestemmingsreserve verzekeringen komt uit op € 1.951.752. Na het uitbrengen van het advies van de commissie verzekeringen, zal een besluit kunnen worden genomen over deze bestemmingsreserve. Vanaf oktober 2016 is elke notaris weer verplicht verzekerd, omdat niet iedere notaris verzekeraar bleek te zijn.

Verzekeringen – arbeidsongeschiktheid en zorg – en schadeverzekeringen

Om inkoopkortingen voor de arbeidsongeschiktheidsverzekering en de zorg- en schadeverzekeringen te bedingen, heeft de KNB mantelovereenkomsten afgesloten met Movir, OHRA en De Goudse. De leden en de kantoormedewerkers kunnen hierdoor korting krijgen op deze verzekeringen.

Verbonden partijen

Stichting ECH (zeggenschap 50% KNB / 50% banken)

Op 1 februari 2007 heeft de KNB de rechten van ECH aan de stichting ECH overgedragen tegen een koopsom van € 1.700.000. Aan deze overdracht is een financieringsplan gekoppeld, waarin is bepaald dat de stichting een deel van de koopsom (€ 1.070.000) aan de KNB terugbetaalt uit een door haar af te sluiten krediet ad € 1.200.000 bij de Rabobank Den Haag. Een van de voorwaarden van deze kredietovereenkomst is dat de Rabobank en de KNB borg staan voor 50% van het kredietbedrag, ofwel ieder € 600.000.

De financiering van de stichting ECH is in 2009 geregeld; de borgstelling van de Rabobank is verhoogd. De KNB heeft per saldo een vordering van € 1.152.000 op stichting ECH, waarvan € 1.100.000 is voorzien. Daarnaast heeft de KNB in 2009 en 2010 een korting op de hostingkosten gegeven van totaal € 145.283. Stichting ECH is vanaf januari 2016 gestart met terugbetalen van deze korting. In boekjaar 2013/2014 heeft de KNB voor het eerst een comfort letter ondertekend. Hierin staat dat de KNB haar lening en vorderingen niet binnen een jaar zal opeisen en de continuïteit van Stichting ECH gewaarborgd is. De comfort letter is verlengd tot en met juni 2017. Stichting ECH heeft een negatief eigen vermogen van € 1.717.464 per 31 december 2015. Per 1 oktober 2014 is de ECH-webcliënt overgedragen aan Stichting ECH.

Stichting Voorzieningsfonds van de KNB

Het beheer van het Voorzieningsfonds is stabiel. Er is sedert 1993/1994 geen bijdrage voor het Voorzieningsfonds geheven. Daar de liquide middelen grotendeels zijn belegd in effecten en er mogelijk een tekort in cash flow zou ontstaan, heeft de Stichting een leningsovereenkomst afgesloten met de KNB. De Stichting heeft onder andere tot doel zorg te dragen voor de eer en het aanzien van het ambt en in het algemeen belang het aanzien van het notarisambt hoog te houden door te bevorderen dat het vertrouwen, dat het publiek in het notariaat pleegt te stellen, wordt gehonoreerd. De Stichting is niet verplicht binnenkomende aanvragen te betalen.

Stichting Notarieel Pensioenfonds

Op grond van de statuten van de Stichting Notarieel Pensioenfonds (SNPF) worden de bestuursleden benoemd door het bestuur van het SNPF op bindende voordracht van het bestuur van de KNB gehoord hebbende de Pensioenraad. Per 1 juli 2014 is de pensioenraad omgevormd naar de Pensioenkamer. In de jaarrekening van de KNB heeft geen consolidatie plaatsgevonden vanwege de gewenste onafhankelijke positie van deze stichting en de inzichtelijkheid van de cijfers van de KNB. Over en weer is er geen sprake van aansprakelijkheden en/of afgegeven garanties.

Algemene reserves

De reserve ICT & Procesoptimalisatie wordt gebruikt voor het financieren van projecten inzake het opzetten of overnemen van registers en/of het uitvoeren in het kader van nieuwe wetgeving. Daarnaast is de reserve bedoeld om toekomstige investeringen in de PEC diensten te financieren. In de begroting van 2016 / 2017, 2018 en 2019 worden de projecten gefinancierd uit deze reserve. Zoals uit de gesegmenteerde begroting op pagina 13 en 14 blijkt, wordt er komende jaren fors geïnvesteerd in ICT & Procesoptimalisatie. Dit gaat door in 2019. Om voldoende middelen ter beschikking te hebben, wordt het resultaat van het KNB Bureau van 2015 / 2016 ad € 528.267 toegevoegd aan de reserve ICT & Procesoptimalisatie. De reserve Public Relations zal worden gebruikt om campagnes te voeren. De reserve kwaliteitstoetsing wordt gebruikt voor het aanpassen van de peer reviews. De reserve CLTR wordt gebruikt om eventuele calamiteiten in het digitaal register op te vangen en eventuele aansluitingen te bouwen voor externe partijen. De uitgeverij zal de reserve nodig hebben wanneer in de toekomst het Fikkert's en de brochures digitaal beschikbaar worden gesteld. Daarnaast is er vanwege de omvangrijke ICT systemen een groot weerstandsvermogen noodzakelijk, zodat eventuele problemen met de systemen, waar de KNB en haar leden dagelijks afhankelijk van zijn, kunnen worden verholpen.

Den Haag, 14 december 2016

Het bestuur bestaande uit:

mr. A. Barkey Wolf
mr. N. van Buitenen
mr. T. van Dijk
mr. drs. R.V. van der Kuijp
mr. J.H. Oomen
mr. A.H. Schuering
mr. A.M.T. Smelt

Begroting 2018 en voorstel bijdrage

	werkelijk 2015/2016	werkelijk 2014/2015	begroting 2015/2016	aangepaste begroting 2016/2017	begroting 2018	begroting okt-dec 17	begroting verlengd boekjaar
Baten	14.238.259	13.494.205	13.076.653	13.996.746	13.841.533	3.620.352	17.617.098
Directe kosten	5.832.224	6.520.025	6.150.560	6.918.719	7.219.157	1.760.984	8.679.703
Bruto marge	8.406.036	6.974.180	6.926.093	7.078.027	6.622.376	1.859.368	8.937.395
Personeelskosten	4.571.445	4.934.939	4.353.669	4.548.424	4.515.267	1.166.326	5.714.750
Afschrijvingskosten	634.963	722.434	558.101	542.259	529.780	130.607	672.866
Overige bedrijfskosten	2.435.349	2.441.435	2.820.451	2.865.415	3.001.061	797.265	3.662.680
Totaal overige kosten	7.641.757	8.098.808	7.732.221	7.956.098	8.046.108	2.094.198	10.050.296
Financiële baten en lasten	342.145	375.080	143.430	176.377	173.987	41.604	217.981
Exploitatiesaldo	1.106.424	-749.548	-662.698	-701.694	-1.249.745	-193.226	-894.920

In verband met de economische omstandigheden en voortschrijdend inzicht is de begroting 2015/2016 in september 2015 aangepast en is de begroting 2016/2017 in september 2016 aangepast. Dit betreft met name de kosten van personeel, ict projecten en huisvesting.

Op de volgende bladzijde treft u de gesegmenteerde begrotingen aan en daarna een overzicht voorstel bijdragen oktober tot en met december 2017 en 2018. Het verlengde boekjaar bestaat uit de kolom aangepaste begroting 2016/2017 en de kolom begroting oktober tot en met december 2017.

Begroting 2016/2017 en begroting 2018

aangepaste begroting

	KNB bureau	O&K	K.wal toets	I&P	Uitgeverij	Rechtsvragen	CTR	H. portaal	Public Rel.	CLTR	Onderzoek	Onderst.	Totaal
2016/2017													
Baten	3.529.715	490.433	767.250	4.944.123	542.854	433.475	2.210.000		493.896	585.000			13.996.746
Directe kosten		140.300	477.600	3.964.156	194.720	10.500	1.723.400		67.000	238.800	102.243		6.918.719
Bruto marge	3.529.715	350.133	289.650	979.967	348.134	422.975	486.600	0	426.896	346.200	-102.243	0	7.078.027
Personelekosten	965.702	189.844	164.969	1.157.632	184.954	252.944	182.909		226.275	23.146			3.348.375
Toegerekende perskfst	305.997	95.407	54.815	389.262	69.387	41.632	138.775		90.897	13.877			1.200.049
Afschrijvingskosten				0			1.351			19.800			21.151
Toegerekende afschkrkst	132.878	41.449	23.779	169.042	30.164	18.055	60.274		39.467	6.000			521.108
Overige bedrijfskosten	2.122.468	78.200	44.965	329.083	56.854	34.155	113.760		74.526	11.404			2.865.415
Totaal overige kosten	3.527.045	404.900	288.528	2.045.019	341.359	346.786	497.069	0	431.165	74.227	0	0	7.956.098
Financiële baten en lasten	29.381	1.554	5.280	46.122	5.897	565	65.224		2.390	13.091	2.749	4.124	176.377
Exploitatiesaldo	32.051	-53.213	6.402	-1.018.930	12.672	76.754	54.755	0	-1.879	285.064	-99.494	4.124	-701.694

begroting

	KNB bureau	O&K	K.wal toets	I&P	Uitgeverij	Rechtsvragen	CTR	H. portaal	Public Rel.	CLTR	Onderzoek	Onderst.	Totaal
2018													
Baten	3.685.675	492.433	772.750	4.918.400	521.854	436.525	1.870.000		493.896	650.000			13.841.533
Directe kosten		140.636	477.600	4.234.781	188.000	10.500	1.680.400		97.000	340.240	50.000		7.219.157
Bruto marge	3.685.675	351.797	295.150	683.619	333.854	426.025	189.600	0	396.896	309.760	-50.000	0	6.622.376
Personelekosten	915.179	193.517	167.610	1.164.469	188.611	257.925	186.409		231.697	23.587			3.329.004
Toegerekende perskfst	302.482	94.312	54.185	384.790	68.589	41.154	137.180		89.853	13.718			1.186.263
Afschrijvingskosten				0			970			14.850			15.820
Toegerekende afschkrkst	131.055	40.880	23.453	166.723	29.751	17.807	59.447		38.926	5.918			513.960
Overige bedrijfskosten	2.349.574	68.439	39.358	289.263	49.756	29.896	99.565		65.227	9.983			3.001.061
Totaal overige kosten	3.698.290	397.148	284.606	2.005.245	336.707	346.782	483.571	0	425.703	68.056	0	0	8.046.108
Financiële baten en lasten	29.381	1.554	5.280	46.122	5.897	565	65.224		0	13.091	2.749	4.124	173.987
Exploitatiesaldo	16.766	-43.797	15.824	-1.275.504	3.044	79.808	-228.747	0	-28.807	254.795	-47.251	4.124	-1.249.745

Begroting okt-dec 2016/2017 en begroting verlengd boekjaar 2016/2017

begroting okt-dec 2016/2017	KNB bureau		O&K	Kwal toets.	I&P	Uitgeverij Rechtsvragen		CTR	H portaal	Public Rel	CLTR Onderzoek	Onderst	Totaal
	936.416	151.716				191.813	1.286.225						
Baten	936.416	151.716	191.813	1.286.225	123.589	108.369	552.500	123.474	146.250	16.750	59.700	12.500	1.760.984
Directe kosten	45.283	119.400	1.008.696	2.625	40.180	2.625	455.850	16.750	59.700	12.500			
Bruto marge	936.416	106.433	72.413	277.529	83.409	105.744	96.650	106.724	86.550	-12.500	0	0	1.859.368
Personeelkosten	233.598	48.379	41.903	291.117	47.153	64.481	46.603	57.674	5.897				836.805
Toegerekende perskst	76.173	23.750	13.646	96.899	17.272	41.154	34.545	22.627	3.455				329.521
Afschrijvingskosten	31.979	9.975	5.723	40.683	7.260	4.345	14.506	9.498	1.444				5.193
Toegerekende afschrkst	659.145	18.021	10.361	73.540	13.101	-22.919	26.215	17.174	2.628				1.254.144
Overige bedrijfskosten													797.265
Totaal overige kosten	1.000.895	100.125	71.633	502.239	84.786	87.061	122.112	106.973	18.374	0	0	0	2.094.198
Financiële baten en lasten	7.345	389	1.320	9.041	1.474	141	16.306	597	3.273	687	1.031		41.604
Exploitiatiesaldo	-57.134	6.697	2.100	-215.669	97	18.824	-9.156	348	71.449	-11.813	1.031		-193.226

begroting verlengd boekjaar 2016/2017	KNB bureau		O&K	Kwal toets.	I&P	Uitgeverij Rechtsvragen		CTR	H portaal	Public Rel	CLTR Onderzoek	Onderst.	Totaal
	4.466.131	642.149				959.063	6.230.348						
Baten	4.466.131	642.149	959.063	6.230.348	666.443	541.844	2.762.500	617.370	731.250	83.750	298.500	114.743	8.679.703
Directe kosten	185.583	597.000	4.972.852	234.900	13.125	2.179.250	583.250	533.620	432.750	-114.743	0	0	8.937.395
Bruto marge	4.466.131	456.566	362.063	1.257.496	431.543	528.719	583.250	617.370	731.250	83.750	298.500	114.743	8.679.703
Personeelkosten	1.199.300	238.223	206.872	1.448.749	232.107	317.425	229.512	283.949	29.043				4.185.180
Toegerekende perskst	382.170	119.157	68.461	486.161	86.659	82.786	173.320	113.524	17.332				1.529.570
Afschrijvingskosten	164.857	51.424	29.502	209.725	37.424	22.400	74.780	0	24.750				26.344
Toegerekende afschrkst	2.781.613	96.221	55.326	402.623	69.955	11.236	139.975	48.966	7.444				646.522
Overige bedrijfskosten								91.699	14.032				3.662.680
Totaal overige kosten	4.527.940	505.025	360.161	2.547.258	426.145	433.847	619.181	538.138	92.601	0	0	0	10.050.296
Financiële baten en lasten	36.726	1.943	6.600	55.163	7.371	706	81.530	2.987	16.364	3.436	5.155		217.981
Exploitiatiesaldo	-25.083	-46.516	8.502	-1.234.599	12.769	95.578	45.599	-1.531	356.513	-111.307	5.155		-894.920

Overzicht voorstel bijdragen oktober 2017 tot en met december 2018

Het boekjaar 2016/2017 wordt verlengd met oktober tot en met december 2017, zodat met ingang van 2018 het boekjaar gelijk is aan kalenderjaar. De bijdragen voor boekjaar 2016/2017 zijn vorig jaar vastgesteld en in oktober 2016 in rekening gebracht. In dit overzicht wordt een voorstel gedaan voor de bijdragen per oktober 2017 tot en met december 2017 en de bijdragen per januari 2018 voor januari tot en met december 2018. Voorgesteld wordt de algemene bijdrage per 1 oktober 2017 te handhaven op het niveau van ordejaar 2007/2008. Voorts wordt voorgesteld de bijdrage voor het public relationsbudget te handhaven op € 250. De bijdrage bestuursorganen is bedoeld voor de forfaitaire vergoeding voor de honorering van de notariële leden van de kamers van het notariaat, de vergoeding voor de behandeling van de declaratiegeschillen door de geschillencommissie, de forfaitaire vergoeding voor ringbestuurders en de kosten voor de pensioenkamer. Vanwege de hoge onderzoekskosten van de pensioenkamer en het niet meer kostendekkend zijn van de bijdrage bestuursorganen wordt voorgesteld een aparte bijdrage pensioenvereniging te heffen. Deze bijdrage zal worden geheven over alle leden vanaf oktober 2017. Voor oktober tot en met december 2017 zal deze bijdrage € 17,50 bedragen en voor het jaar 2018 € 30. Voorgesteld wordt de bijdrage bestuursorganen te handhaven op € 245. Ten behoeve van de kwaliteitstoetsing wordt per jaar een bedrag van € 550 per notaris, toegevoegd notaris en kandidaat-notaris in de maatschap geheven.

Tenslotte volgt een specificatie van de bijdragen per bijdragecategorie.

	okt/dec 2017 voorstel	2018 voorstel	2016/2017 vastgesteld
A. Notarissen			
Algemene bijdrage (excl. BTW)	543,75	2.175	2.175
Bijdrage public relations (excl. BTW)	62,50	250	250
Bijdrage bestuursorganen	61,25	245	245
Bijdrage kwaliteitstoetsing	137,50	550	<u>550</u>
Bijdrage pensioenvereniging	<u>17,50</u>	<u>30</u>	
Totaal bijdragen excl. BTW	822,50	3.250	3.220
AA. Toegevoegd notarissen			
Algemene bijdrage (excl. BTW)	543,75	2.175	2.175
Bijdrage bestuursorganen	61,25	245	245
Bijdrage kwaliteitstoetsing	137,50	550	<u>550</u>
Bijdrage pensioenvereniging	17,50	<u>30</u>	
Totaal bijdragen excl. BTW	760,00	3.000	2.970
B. Kandidaat-notarissen in de maatschap*			
Algemene bijdrage (excl. BTW)	543,75	2.175	2.175
Bijdrage public relations (excl. BTW)	62,50	250	250
Bijdrage bestuursorganen	61,25	245	245
Bijdrage kwaliteitstoetsing	137,50	550	<u>550</u>
Bijdrage pensioenvereniging	<u>17,50</u>	<u>30</u>	
Totaal bijdragen excl. BTW	822,50	3.250	3.220

	okt/dec 2017 voorstel	2018 voorstel	2016/2017 vastgesteld
C. Kandidaat-notarissen (> 6 jr.)	193,50	774	<u>774</u>
Bijdrage pensioenvereniging	17,50	<u>30</u>	
Totaal bijdragen excl. BTW	211,00	804	774
D. Kandidaat-notarissen (> 3 jr.)	75,25	301	<u>301</u>
Bijdrage pensioenvereniging	17,50	<u>30</u>	
Totaal bijdragen excl. BTW	92,75	331	301
E. Kandidaat-notarissen (< 3 jr.)	46,00	184	<u>184</u>
Bijdrage pensioenvereniging	17,50	<u>30</u>	
Totaal bijdragen excl. BTW	63,50	214	184

*c.q. kandidaat-notarissen die ondernemingsrisico lopen

Verslag van de financiële commissie ledenraad KNB 11 januari 2017

De financiële commissie van de ledenraad is op 11 januari 2017 bijeen gekomen met mevrouw M.A. van Wensveen, hoofd Financiën en Administratie van de KNB, en de heer mr. H.P. Kuijpers, directeur van de KNB en de heer mr. drs. R.V. van der Kuijp, bestuurslid van de KNB.

Mevrouw Van Wensveen lichtte het financieel verslag van de KNB duidelijk en overzichtelijk toe, waarna tevens de gedetailleerde specificaties, de jaarrekening en tot slot het verslag van het bestuur werden toegelicht.

De stukken geven een goed inzicht in de inkomsten en uitgaven en het verloop van het vermogen van de KNB.

De begroting voor 2015/2016, waarbij werd uitgegaan van een voorzichtige glijvlucht met een negatief resultaat van ongeveer €660.000, levert een positief resultaat van ongeveer € 1.100.000,00 op. Uit het jaarverslag komt duidelijk naar voren dat het weer beter gaat met de economie.

Er zijn veel onderwerpen uitgebreid aan de orde geweest, waaronder:

- het negatieve resultaat van het ICT & Procesoptimalisatie is beduidend minder dan begroot, o.a. door de toename van het gebruik van GBA-V en VIS en de terugbetaling van de korting van de hosting 2009-2010 door Stichting ECH;
- waarbij in de begroting nog werd uitgegaan van een negatief resultaat van het CTR blijkt het uiteindelijke resultaat ruim € 280.000,00 positief te zijn. Dit is ook een resultaat van het hogere aantal inschrijvingen. Bij het CLTR is het resultaat om die reden ook aanzienlijk hoger dan begroot;
- de resultaten zullen worden toegedeeld aan de verschillende reserves;
- de negatieve begroting voor 2016/2017 wordt grotendeels veroorzaakt door het negatieve resultaat van ICT & Procesoptimalisatie. Dit wordt veroorzaakt door de benodigde investeringen om de ICT te onderhouden. De financiële commissie onderschrijft de visie van het bestuur dat het zeer belangrijk is om het ICT goed te onderhouden en hiermee ervoor te zorgen dat het gehele notariaat een goede marktpositie houdt.
- aangezien in het verleden voor de afdeling ICT & Procesoptimalisatie een behoorlijke reserve is opgebouwd met het oog op toekomstige ontwikkelingen zal het te verwachten verlies geheel of gedeeltelijk ten laste worden gebracht van deze reserve waardoor de ledenbijdrage niet zal worden aangepast. Om de investeringen in ICT & Procesoptimalisatie in 2019 te kunnen financieren zal het positieve resultaat van het KNB Bureau over 2015/2016 worden toegevoegd aan de reserve van ICT & Procesoptimalisatie.

De financiële commissie is tevreden met de duidelijke toelichtingen en de behoudende wijze van begroten.

De commissie kan zich vinden in het jaarverslag over 2015/2016 inclusief de begroting 2018. De commissie adviseert de ledenraad deze met een positief advies aan de algemene vergadering voor te leggen.

De commissie dankt mevrouw Van Wensveen voor haar inzet en duidelijke uitleg en de heer Kuijpers en Van der Kuijp voor hun toelichtingen.

Den Haag, 11 januari 2017

De financiële commissie, bestaande uit:
mr. T. Schermerhorn, bestuurslid Midden Nederland;
mr. R.A. Perlot, bestuurslid ring Gelderland;
mw. mr. J. Meijerink, bestuurslid ring Overijssel.

JAARREKENING

2015 / 2016

Balans per 30 september 2016
(na verwerking voorstel resultaatbestemming)

	<u>2015/2016</u>	<u>2014/2015</u>
I Vaste activa		
Immateriële vaste activa	2.473.097	3.042.006
Materiële vaste activa	299.224	316.300
	<hr/> 2.772.320	<hr/> 3.358.307
II Vlottende activa		
Vorraden	41.298	37.002
Vorderingen en overlopende activa	3.238.316	3.220.756
Effecten	4.837.533	3.059.715
Liquide middelen	7.853.161	8.266.443
	<hr/> 15.970.308	<hr/> 14.583.915
III Kortlopende schulden en overlopende passiva	2.585.666	3.103.061
Werkkapitaal	<hr/> 13.384.643	<hr/> 11.480.855
	<hr/> 16.156.963	<hr/> 14.839.161
IV Eigen Vermogen		
Algemene reserves	7.992.265	7.188.581
Bestemmingsreserves	8.164.698	7.650.581
	<hr/> 16.156.963	<hr/> 14.839.162
Eigen vermogen en voorzieningen	<hr/> 16.156.963	<hr/> 14.839.162
	<hr/> <hr/> 0	

Rekening van baten en lasten

	werkelijk <u>2015/2016</u>	werkelijk <u>2014/2015</u>	begroting <u>2015/2016</u>
Baten	14.238.259	13.494.205	13.076.653
Directe kosten	5.832.224	6.520.025	6.150.560
Bruto marge	8.406.036	6.974.180	6.926.093
Personeelskosten	4.571.445	4.934.939	4.353.669
Afschrijvingskosten	634.963	722.434	558.101
Overige bedrijfskosten	2.435.348	2.441.435	2.820.451
Totaal overige kosten	7.641.757	8.098.808	7.732.221
Financiële baten en lasten	342.146	375.080	143.430
Exploitatiesaldo	1.106.424	-749.548	-662.698

Kasstroomoverzicht

Kasstroom uit operationele activiteiten	<u>2015/2016</u>	<u>2014/2015</u>
Bedrijfsresultaat	764.279	-1.124.628
Resultaat bestemmingsreserve verzekeringen	211.377	45.833
Aanpassingen voor:		
- afschrijvingen inclusief verzekeringen en svf	657.247	746.730
- veranderingen in werkkapitaal		
. Mutatie debiteuren	110.699	47.816
. Mutatie te ontvangen rente	-9.165	46.601
. Mutatie overlopende passiva	-214.836	-135.652
. Mutatie voorzieningen	0	0
. Mutatie aan- en verkopen effecten	-1.606.102	101.599
. Mutatie voorraden	-4.297	-1.442
. Mutatie crediteuren	112.357	190.186
. Mutatie overige vorderingen	-21.901	-238.842
. Mutatie overlopende activa	-41.479	-101.620
. Mutatie overige schulden	-396.683	327.316
. Mutatie belastingen en sociale premies	-73.946	104.473
	<u>-2.145.353</u>	<u>340.437</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	-512.450	8.372
Ontvangen interest	170.429	190.960
	<u>170.429</u>	<u>190.960</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten	-342.021	199.332
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in immateriële vaste activa	0	304.254
Investerings in materiële vaste activa	-71.261	-263.028
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-71.261	41.226
Netto kasstroom	-413.281	240.558
Mutatie geldmiddelen	-413.282	240.558
Verschil	0	0
Liquide middelen 30.09.2014		8.025.886
Liquide middelen 30.09.2015	8.266.443	8.266.443
Liquide middelen 30.09.2016	7.853.161	
Mutatie geldmiddelen	-413.282	240.558

Toelichting op de jaarrekening 2015/2016

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld op basis van eigen grondslagen. Er is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de bepalingen van de richtlijnen voor de jaarverslaggeving 640 Organisaties zonder winststreven.

Waarderingsgrondslagen

Alle activa en passiva zijn nominaal gewaardeerd, tenzij anders vermeld. De immateriële en materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen historische kostprijzen, verminderd met afschrijvingen die tijdsevenredig berekend worden op basis van de geschatte levensduur van de desbetreffende activa.

Aanschaffingen voor een lager bedrag dan € 2.500 per project worden rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht. De effecten worden gewaardeerd tegen de actuele waarde aan het einde van het boekjaar.

Waarderingsverschillen als gevolg van koersfluctuaties van effecten worden verantwoord onder de financiële baten en lasten van de rekening van baten en lasten. Bij verkoop van effecten gerealiseerde koersverschillen worden eveneens verantwoord onder de financiële baten en lasten van de rekening van baten en lasten.

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van nodig geachte voorzieningen voor dubieuze vorderingen.

Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

De jaarlijks verschuldigde bijdragen voor de pensioenregelingen worden rechtstreeks in de rekening van baten en lasten verwerkt. De nog te betalen en terug te ontvangen bijdragen worden opgenomen onder de kortlopende schulden respectievelijk vorderingen. Jubileumuitkeringen worden ten laste van de rekening van baten en lasten gebracht in het jaar van uitkering.

De premies voor de collectieve verzekeringen worden omgeslagen over de notarisleden en tekorten of overschotten worden rechtstreeks via de balans onttrokken c.q. toegevoegd aan de bestemmingsreserve verzekeringen notariaat.

De baten en lasten worden tot uitdrukking gebracht in het jaar waarop zij betrekking hebben, met dien verstande dat mogelijke verliezen worden genomen zodra zij voorzienbaar zijn.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode en draagt, in samenhang met de balans en rekening van baten en lasten, bij aan het inzicht in de financiering van de activiteiten van de rechtspersoon, alsmede in de liquiditeit, de solvabiliteit en de kwaliteit van het behaalde resultaat.

Het bedrijfsresultaat wordt aangepast voor:

- 1) Posten van de rekening van baten en lasten die geen invloed hebben op ontvangsten en uitgaven in dezelfde periode.
- 2) Mutaties in voorzieningen, overlopende posten, voorraden, handelsdebiteuren en handelscrediteuren.
- 3) Posten van de rekening van baten en lasten waarvan de ontvangsten en uitgaven niet beschouwd worden als behorend tot de operationele activiteiten.

Toelichting op de balans

I Vaste activa

Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa (software) was als volgt:

	<u>2015/2016</u>	<u>2014/2015</u>
Boekwaarde aanvang boekjaar	3.042.006	3.929.888
Investerings in software	-	-
Desinvestering/Investerings in de webclient	-	304.654-
Investerings in Contactmanagement	-	400
Investerings in Hammerstein	-	-
	<hr/>	<hr/>
	3.042.006	3.625.633
Afschrijvingen	568.910-	583.627-
	<hr/>	<hr/>
Boekwaarde ultimo boekjaar	2.473.097	3.042.006

De afschrijving per jaar varieert van 10% tot 33 1/3% van de historische kostprijs.

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa was als volgt:

	<u>2015/2016</u>	<u>2014/2015</u>
Boekwaarde aanvang boekjaar	316.300	216.375
Investerings in inventaris	71.261	263.028
	<hr/>	<hr/>
	387.561	479.403
Afschrijvingen	88.337-	163.103-
	<hr/>	<hr/>
Boekwaarde ultimo boekjaar	299.224	316.300

De afschrijving per jaar varieert van 10% tot 33 1/3% van de historische kostprijs.

II Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa

Onder deze post zijn begrepen:

	<u>2015/2016</u>	<u>2014/2015</u>
Debiteuren	306.093	416.792
Te ontvangen rente	90.878	81.713
Belastingen en sociale premies	65.365	9.651
Overige vorderingen	2.273.312	2.251.411
Overlopende activa	502.669	461.190
	<hr/>	<hr/>
	3.238.316	3.220.756

Effecten

	Verkrijgings- waarde 30-09-2015	Koers- waarde 30-09-2015	Aan-verkopen verkrijgings- waarde	Aan-verkopen tegen beurs- waarde	koersresultaten		Verkrijgings- waarde 30-09-2016	Koers- waarde 30-09-2016
					door verkoop	door waardering		
Obligaties	1.843.852	2.202.182	1.375.444	1.375.444	-	88.236	3.219.296	3.665.862
Aandelen	572.101	857.533	411.975	230.657	18.751	64.730	984.076	1.171.671
Totaal boekjaar 2015/16	2.415.953	3.059.715	1.787.419	1.606.101	18.751	152.966	4.203.372	4.837.533
Totaal boekjaar 2014/15	2.388.575	2.977.194	27.378	101.540-	288.258	104.197-	2.415.953	3.059.715

De effecten liggen in open bewaargeving bij ABN-AMRO Effectenbewaarbedrijf N.V. te 's-Gravenhage.

Liquide middelen

	<u>2015/2016</u>	<u>2014/2015</u>
Kas-, bank- en giroaldi	7.853.161	8.266.443
	7.853.161	8.266.443

De rentevergoeding op de spaarrekening bedraagt 0,25%, op de Charitasspaarrekening 0,30% en op de vermogensspaarrekening 0,60%.

Een bedrag van € 2.600.000 staat op deposito's. Jaarlijks per 29 augustus, per 13 december en per 9 maart vervalt € 100.000. De vervaldata liggen tussen 13 december 2016 en 29 augustus 2025.

III Kortlopende schulden en overlopende passiva

Onder deze post zijn begrepen	<u>2015/2016</u>	<u>2014/2015</u>
Crediteuren	1.431.741	1.319.384
Belastingen en sociale premies	102.000	120.232
Overige schulden en te betalen kosten	1.005.552	1.402.235
Overlopende passiva	46.373	261.209
	2.585.666	3.103.061

V Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

	<u>2015/2016</u>	<u>2014/2015</u>
De verplichtingen uit hoofde van huurcontracten bedragen	1.658.780	1.909.100
Deze verplichtingen hebben een resterende looptijd van 8 jaar en 9 maanden.		
Borgstelling ten behoeve van de Stichting ECH bij de Rabobank en comfort letter	600.000	600.000
Voorwaardelijke vordering Stichting ECH (korting hostingkosten 2009+2010)	75.723	145.283

In de comfort letter staat dat de KNB haar lening en vordering niet binnen een jaar zal opeisen en dat de continuïteit van Stichting ECH is gewaarborgd. De KNB heeft de comfort letter verlengd tot augustus 2017. Stichting ECH heeft een negatief eigen vermogen per 31 december 2015 van € 1.717.463.

IV Eigen Vermogen	2014/2015		2014/2015		2015/2016		2015/2016	
	aanvang 14/15	res bestemming	directe mutatie	saldo 30-9-15	res bestemming	directe mutatie	saldo 30-9-15	saldo 30-9-15
Algemene reserves								
KNB bureau	2.439.709	280.565-		2.159.144	528.267	-528.267	2.159.144	
Onderwijs en Kandidatenzaken	193.473	73.908-		119.566	73.694-		45.871	
Kwaliteitstoetsing	347.357	62.661		410.018	103.485		513.503	
ICT & Procesoptimalisatie	3.267.050	467.377-		2.799.673	68.708-	528.267	3.259.232	
Uitgeverij	394.579	62.679		457.257	63.828		521.085	
Rechtsvragen	117.326	74.504-		42.822	4.593-		38.229	
Public Relations	489.714	306.688-		183.026	125.745-		57.281	
CLTR	820.501	196.574		1.017.075	380.844		1.397.919	
Totaal Algemene reserves	8.069.709	881.128-	-	7.188.581	803.684	-	7.992.265	
Bestemmingsreserves								
	2014/2015	2014/2015	2014/2015	2015/2016	2015/2016	2015/2016	2015/2016	
	aanvang 14/15	res bestemming	directe mutatie	saldo 30-9-15	res bestemming	directe mutatie	saldo 30-9-15	
CTR	4.804.851	249.989		5.054.840	288.313		5.343.153	
Hammerstein portaal	382.353	58.824-		323.529	58.824-		264.706	
Verzekeringen	1.694.541		45.833	1.740.375		211.377	1.951.752	
Onderzoek- en Ontwikkelingsfonds	277.353	64.871-		212.482	65.276		277.758	
Ondersteuningsfonds	314.069	5.286		319.355	7.974		327.329	
Totaal Bestemmingsreserves	7.473.168	131.580	45.833	7.650.581	302.740	211.377	8.164.698	
Totaal Eigen Vermogen	15.542.877	-749.548	45.833	14.839.162	1.106.424	211.377	16.156.963	

De bestemmingsreserve CTR is bedoeld om toekomstige investeringen samenhangend met CTR te financieren.
De bestemmingsreserve Hammerstein portaal bestaat uit de bijdrage van het Ministerie van Justitie en Veiligheid voor toekomstige afschrijvingslasten voor het Hammerstein portaal.

De bestemmingsreserve Verzekeringen is bedoeld om een wisselend premieverloop te neutraliseren en om een basis te vormen, die nodig kan zijn als andere verzekeringsvormen hun intrede doen.

De bestemmingsreserve Onderzoek- en Ontwikkelingsfonds is bedoeld om de toekomstige kosten samenhangend met de ontwikkeling van notariële diensten te financieren.

De bestemmingsreserve ondersteuningsfonds is in eerste instantie bedoeld om uitkeringen te kunnen verstrekken aan weduwen die o.a. wegens onvoldoende nabestaandenpensioen niet voldoende middelen hebben om in hun levensonderhoud te voorzien. Daarnaast is het in bredere zin bedoeld om een uitkering te kunnen doen in gevallen waarin geen financieel of sociaal vangnet aanwezig is. De uit te keren bedragen worden jaarlijks vastgesteld door het bestuur van de KNB. De uitkeringen houden geen vaste toezegging in voor de toekomst.

Verloop bestemmingsreserve Verzekeringen in het boekjaar:	2015/2016	2014/2015
Stand per aanvang boekjaar	1.740.375	1.694.541
Mutaties in het boekjaar		
Bij: bijdragen verzekeringspremies	5.613.312	6.379.626
Af: betaalde verzekeringspremies	-5.405.659	-6.347.075
Bij: rente	43.068	48.221
Af: aandeel overhead	-39.344	-34.939
	<u>211.377</u>	<u>45.833</u>
Saldo ultimo boekjaar	<u>1.951.752</u>	<u>1.740.375</u>

Toelichting op de rekening van baten en lasten

1. Gesegmenteerde rekening van baten en lasten

gerealiseerd 2015/2016	KNB bureau	O&K	Kwal toets.	I&P	Uitgeverij Rechtsvragen	CTR	H portaal	Public Rel	CLTR	Onderzoek	Onderst	Totaal
Baten	3.549.918	501.388	775.317	4.973.055	572.904	437.228	2.215.552	496.670	578.470	137.758	0	14.238.259
Directe kosten	139.315	352.133	3.139.361	0	1.522.034			264.087	136.360	88.266		5.832.224
Bruto marge	3.549.918	362.073	423.183	1.833.693	382.237	437.228	693.518	232.583	442.110	49.492	0	8.406.036
Personelekosten	886.561	203.745	178.467	1.100.950	170.481	215.798	206.871	189.171	21.990			3.174.033
Toegerekende perskfst	342.739	114.197	72.310	426.513	76.132	110.376	152.263	87.595	15.285			1.397.412
Afschrijvingskosten	0	0	0	0	0	4.530	58.824	19.800	19.800			83.154
Toegerekende afschrkfst	171.708	41.966	30.139	157.299	26.178	31.460	52.414	35.421	5.224			551.809
Overige bedrijfskosten	1.682.648	80.763	47.595	300.646	55.636	87.164	111.224	58.587	11.085			2.435.349
Totaal overige kosten	3.083.657	440.671	328.512	1.985.409	328.427	444.798	527.302	370.774	73.384	0	0	7.641.757
Financiële baten en lasten	62.006	4.904	8.814	83.008	10.017	2.977	122.097	12.446	12.118	15.784	7.974	342.145
Exploitatiesaldo	528.267	-73.694	103.485	-68.708	63.828	-4.593	288.313	-125.745	380.844	65.276	7.974	1.106.424
gerealiseerd 2014/2015	KNB bureau	O&K	Kwal toets	I&P	Uitgeverij Rechtsvragen	CTR	H portaal	Public Rel	CLTR	Onderzoek	Onderst	Totaal
Baten	3.430.596	622.933	773.994	4.531.298	560.650	456.160	2.133.023	509.099	475.830	0	622	13.494.205
Directe kosten	269.018	269.018	358.278	3.409.013	192.988	5.497	1.545.471	448.279	218.708	72.774		6.520.025
Bruto marge	3.430.596	353.916	415.717	1.122.285	367.662	450.663	587.552	60.820	257.122	-72.774	622	6.974.180
Personelekosten	1.431.502	222.807	204.699	857.297	179.452	372.227	169.449	199.539	26.053			3.663.027
Toegerekende perskfst	391.960	97.152	69.774	364.155	60.604	72.831	121.341	82.001	12.094			1.271.912
Afschrijvingskosten	0	0	0	13.268	0	28.642	58.824	19.800	19.800			120.534
Toegerekende afschrkfst	187.295	45.775	32.875	171.578	28.555	34.316	57.172	38.636	5.698			601.900
Overige bedrijfskosten	1.775.217	73.436	52.865	275.619	46.060	55.119	91.949	61.926	9.244			2.441.435
Totaal overige kosten	3.785.974	439.170	360.213	1.681.917	314.671	534.493	468.553	382.102	72.889	0	0	8.098.808
Financiële baten en lasten	74.814	11.347	7.158	92.255	9.688	9.326	130.990	14.594	12.341	7.903	4.664	375.080
Exploitatiesaldo	-280.564	-73.908	62.661	-467.377	62.679	-74.504	249.989	-306.688	196.574	-64.871	5.286	-749.548

begroting 2015/2016	KNB bureau										Totaal	
	O&K	K.wal.loeis.	I&P	Uitgeverij	Rechtsvragen	CTR	H.portaal	Public Rel.	CLTR	Onderzoek		Onderst.
Baten	3.477.380	609.365	753.500	4.364.058	537.750	2.047.500	0	493.000	371.250			13.076.653
Directe kosten	232.600	455.000	3.027.302	197.360	1.000	1.679.900		319.000	172.398	66.000		6.150.560
Bruto marge	3.477.380	376.765	298.500	1.336.756	340.390	367.600	0	171.000	198.852	-66.000	0	6.926.093
Personeelskosten	986.820	187.699	168.243	1.118.377	171.566	178.303		202.878	22.136			3.267.472
Toegerekende perskxst	313.819	94.202	49.872	310.314	58.183	110.827		66.496	15.989			1.086.197
Afschrijvingskosten				1.114		4.534			19.800			25.448
Toegerekende afschrkxst	164.954	45.195	23.937	148.810	27.898	53.118		31.860	5.021			532.653
Overige bedrijfskosten	1.864.329	87.628	69.973	388.437	65.269	138.755		75.697	9.260			2.820.451
Totaal overige kosten	3.329.922	414.724	312.025	1.967.052	322.916	485.537	0	376.931	72.206	0	0	7.732.221
Financiële baten en lasten	25.991	2.056	3.696	34.800	4.197	51.183		5.220	8.745	2.951	3.345	143.430
Exploitatiesaldo	173.449	-35.903	-9.829	-595.496	21.671	-66.754	0	-200.711	135.391	-63.049	3.345	-662.698

Toelichting op de rekening van baten en lasten

2. Baten	2015/2016	in %	2014/2015	in %
Algemene bijdrage notarissen	2.334.040	16%	2.334.415	17%
Algemene bijdrage kandidaat-notarissen	846.093	6%	862.984	6%
Bijdrage aangeslotenen	24.931	0%	22.108	0%
Bijdrage bestuursorganen	344.854	2%	211.089	2%
Omzet cursussen	294.412	2%	450.165	3%
Omzet sponsoring	-	0%	750	0%
Omzet dossieradministratie	206.976	1%	172.018	1%
Bijdrage kwaliteitstoetsing	775.317	5%	773.994	6%
Abonnement I&P	2.271.990	16%	2.286.480	17%
Omzet VIS	1.056.265	7%	890.849	7%
Omzet GBA	938.969	7%	833.775	6%
Omzet platform ECH	573.539	4%	457.445	3%
Omzet diversen Elektronische media	94.792	1%	25.250	0%
Omzet webclient ECH	37.500	0%	37.500	0%
Omzet brochures	147.345	1%	134.040	1%
Omzet Fikkert's Jaarboek	57.933	0%	53.629	0%
Omzet WPNR	367.626	3%	372.981	3%
Omzet Notariaat Magazine	161.545	1%	164.085	1%
Abonnement advisering	437.228	3%	429.367	3%
Omzet rechtsvragen	-	0%	26.793	0%
Omzet CTR	2.215.552	16%	2.133.023	16%
Omzet CLTR	578.470	4%	475.830	4%
Bijdrage public relations	335.125	2%	345.014	3%
Rente lening ondersteuningsfonds	-	0%	622	0%
Vergoeding CAHR	137.758	1%		
	14.238.259	100%	13.494.205	100%
3. Directe kosten	2015/2016	in %	2014/2015	in %
Onderwijs en Kandidatenzaken	139.315	2%	269.018	4%
Kwaliteitstoetsing	352.133	6%	358.278	5%
I&P	3.139.361	54%	3.409.013	52%
Uitgeverij	190.667	3%	192.988	3%
Rechtsvragen	0	0%	5.497	0%
CTR	1.522.034	26%	1.545.471	24%
CLTR	136.360	2%	218.708	3%
Public Relations	264.087	5%	448.279	7%
Onderzoek en ontwikkeling	88.266	2%	72.774	1%
	5.832.224	100%	6.520.025	100%
4. Personeelskosten	2015/2016	in %	2014/2015	in %
De totale personeelskosten hebben bedragen:				
Bruto salarissen	2.956.567	65%	3.278.888	66%
Pensioenlasten	605.373	13%	598.064	12%
Sociale lasten	381.056	8%	418.443	8%
Uitzendkrachten en freelancers	553.209	12%	525.030	11%
Ontvangen ziekengeld	(14.134)	0%	(28.698)	-1%
Overige personeelskosten	160.739	4%	199.221	4%
Minus doorberekende personeelskosten verzekeringen, svf en wur	(71.366)	-2%	(57.119)	-1%
	4.571.445	100%	4.933.829	100%
Het gemiddeld aantal werknemers (fte) bedroeg in het boekjaar	48		51	
De bezoldiging van het bestuur bedroeg in het boekjaar	289.598		290.741	

5. Afschrijvingen	<u>2015/2016</u>	in %	<u>2014/2015</u>	in %
Afschrijvingen software	568.910	90%	583.627	81%
Afschrijvingen inventaris	88.337	14%	163.103	23%
Minus doorberekende afschrijvingskosten verzekeringen en svf	(22.273)	-4%	(24.295)	-3%
Totaal afschrijvingskosten	634.973	100%	722.435	100%
6. Overige bedrijfskosten	<u>2015/2016</u>	in %	<u>2014/2015</u>	in %
Automatiseringskosten	1.064	0%	162.125	7%
Huisvestingskosten	426.899	18%	437.811	18%
Inventariskosten	-	0%	19	0%
Administratie- en kantoorkosten	403.987	17%	208.981	9%
Advieskosten	92.162	4%	182.919	7%
Abonnementen en lidmaatschappen	80.336	3%	75.772	3%
Abonnementen KNB bureau	1.017	0%	3.179	0%
Algemene ledenvergadering	115.112	5%	92.922	4%
Bestuur	355.566	15%	348.100	14%
Ledenraad en regiebijeenkomst	53.327	2%	82.773	3%
Vertegenwoordiging buitenland	102.908	4%	78.437	3%
Commissies	104.495	4%	62.135	3%
Bestuursorganen	382.053	16%	315.010	13%
Communicatie	371.865	15%	486.167	20%
Minus doorberekende overige bedrijfskosten verzekeringen, svf en wur	(55.443)	-2%	(94.913)	-4%
	2.435.348	100%	2.441.435	100%
7. Financiële baten en lasten	<u>2015/2016</u>	in %	<u>2014/2015</u>	in %
Bankrente:				
Depositorente	75.558	22%	84.919	23%
Lopende rekeningen	63.111	18%	85.217	23%
	138.669	41%	170.136	45%
Rente obligaties en dividenden, netto	74.828	22%	69.045	18%
Koersresultaten op effecten en deelnemingen	171.716	50%	184.120	49%
Minus doorberekende rente verzekeringen	(43.068)	-13%	(48.221)	-13%
	342.145	100%	375.080	100%

Overige gegevens

Voorstel resultaatbestemming

Het voorstel is om het resultaat 2015/2016 als volgt te verdelen:

- Toevoeging aan de algemene reserves € 803.684;
- Toevoeging aan de bestemmingsreserve CTR € 288.313;
- Onttrekking aan de bestemmingsreserve Hammerstein portaal € 58.824;
- Toevoeging aan de bestemmingsreserve Onderzoek- en Ontwikkelingsfonds € 65.276;
- Toevoeging aan de bestemmingsreserve Ondersteuningsfonds € 7.974.

Dit voorstel is reeds verwerkt in de balans en de toelichting op het eigen vermogen.

Mr drs. R.V. van der Kuijp
Portefeuillehouder financiën en bedrijfsondersteuning

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening voor het jaar geëindigd op 30 september 2016 van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie te 's-Gravenhage gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 30 september 2016 en de winst-en-verliesrekening over het boekjaar 2015/2016 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening, in overeenstemming met van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel is de jaarrekening eindigend op 30 september 2016 van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie in alle van materieel belang zijnde aspecten opgemaakt, in overeenstemming met de door Stichting Voorzieningsfonds van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie gekozen en beschreven grondslagen, zoals uiteengezet op pagina 22 van de Jaarrekening.

Basis voor financiële verslaggeving en beperking in gebruik en verspreidingskring

Zonder afbreuk te doen aan ons oordeel vestigen wij de aandacht op pagina 22 van de jaarrekening waarin de basis voor financiële verslaggeving uiteen is gezet.

De jaarrekening voor het jaar eindigend op 30 september 2016 van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie te 's-Gravenhage is opgesteld door het bestuur met als doel de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie in staat te stellen te voldoen aan haar verantwoordingsverplichtingen aan de leden. Hierdoor is de jaarrekening mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor het bestuur van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie en de leden en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

Den Haag, XX maart 2017

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. S.B. Spiessens RA

Bijlage kengetallen leden

	<u>2011/2012</u>	<u>2012/2013</u>	<u>2013/2014</u>	<u>2014/2015</u>	<u>2015/2016</u>	<u>2016/2017</u>
begroting						
<u>A. Notarissen</u>						
ultimo boekjaar	1.398	1.353	1.327	1.292	1.282	1.275
bij benoemingen	46	42	33	27	45	
af gedefungeerd	76-	88-	59-	59-	54-	
af overige mutaties	1-	1		3-	1-	
<u>AA. Toegevoegd notarissen</u>						
ultimo boekjaar		14	33	63	83	75
bij van kandidaat-notaris groep C of B		14	20	34	34	
af overige mutaties			1-	4-	14-	
<u>B. Kand. nots. maatschap</u>						
ultimo boekjaar	48	47	47	48	46	45
bij diverse mutaties	13	10	13	17	13	
af benoemd tot notaris	15-	11-	13-	16-	15-	
<u>C. Kand. nots. ≥ 6 jr</u>						
ultimo boekjaar	1.174	1.174	1.163	1.163	1.161	1.150
bij van kandidaat-notaris groep D	112	117	89	62	65	
af benoemd tot notaris	31-	31-	17-	11-	30-	
af benoemd tot toegevoegd notaris		14-	20-	33-	31-	
af overige mutaties	100-	86-	83-	18-	6-	
<u>D. Kand. nots. <3jr <6 jr</u>						
ultimo boekjaar	302	240	236	244	233	240
bij van kandidaat-notaris groep E	72	82	89	80	57	
af naar kandidaat-notaris groep C	112-	117-	89-	62-	65-	
af overige mutaties	31-	27-	4-	10-	3-	
<u>E. Kand. nots. < 3jr</u>						
ultimo boekjaar	278	239	238	287	356	300
bij nieuwe leden	94	81	142	136	141	
af naar kandidaat-notaris groep D	72-	82-	89-	80-	57-	
af overige mutaties	18-	38-	54-	7-	15-	
<u>Totaal kand.nots</u>						
ultimo boekjaar	1.802	1.714	1.717	1.805	1.879	1.810
<u>Totaal leden</u>						
ultimo boekjaar	3.200	3.067	3.044	3.097	3.161	3.085
<u>Aangeslotenen</u>						
ultimo boekjaar	829	843	775	701	676	700

Bijlage prijzen, tarieven en diensten KNB 2015 / 2016

Wettelijke bijdragen leden

	1A	1AA	1B	1C	1D	1E	1F	1G
Algemene bijdrage (btw onbelast)	1.720,00	1.720,00	1.720,00	624,00	151,00	34,00		1.720,00
Algemene bijdrage (btw 6%)	150,00	150,00	150,00	150,00	150,00	150,00		150,00
Algemene bijdrage (btw 21%)	305,00	305,00	305,00					305,00
Public relations (btw 21%)	250,00		250,00				250,00	
Namens kwaliteitsstoetsing (btw 21%)	550,00	550,00	550,00				550,00	
Namens bestuursorganen (btw onbelast)	245,00	245,00	245,00				245,00	
Totaal exclusief btw	3.220,00	2.970,00	3.220,00	774,00	301,00	184,00	1.045,00	2.175,00
btw	241,05	188,55	241,05	9,00	9,00	9,00	168,00	73,05
Totaal inclusief btw	3.461,05	3.158,55	3.461,05	783,00	310,00	193,00	1.213,00	2.248,05

legenda

1A	notaris
1AA	toegevoegd notaris
1B	kandidaat-notaris in de maatschap
1C	kandidaat-notaris met 6 of meer ervaringsjaren
1D	kandidaat-notaris met 3, 4 of 5 ervaringsjaren
1E	kandidaat-notaris met minder dan 3 ervaringsjaren
1F	kandidaat-notaris waarnemer in plaats van nota 1C
1G	kandidaat-notaris waarnemer in plaats van nota 1C

Tarieven en diensten KNB

abonnement Elektronische media	210,00 per maand per kantoor
opvraging VIS	0,33
inschrijving CTR	6,50
internationale inlichting testament	5,00 per inlichting
inschrijving CLTR	6,50 per inschrijving m.i.v. 1 januari 2016
inlichting GBA-V	0,20 per inlichting
passeren ECH	11,51 per zaak, zijn inkomsten Stichting ECH
aflossen ECH	0,00 per zaak, zijn inkomsten Stichting ECH
webclient ECH	1,90 per zaak, zijn inkomsten Stichting ECH
bijdrage aangeslotene met 2 magazines	240,00
bijdrage aangeslotene met Notariaat mag	110,00
bijdrage aangeslotene met WPNR	165,00
oefendossier peer review	50,00 per dossier
brochures	varicert drukprijs en bijdrage overhead
Fikkert's	gratis per kantoor 1 boek
Vademecum	gratis voor leden digitaal beschikbaar
Preadvies	gratis voor leden

Bijlage verzekeringen

Een specificatie van de verzekeringen in de mantelovereenkomst voor het ordejaar 2015/2016 is hieronder weergegeven.

Mantelovereenkomst verzekeringen

Onder de mantelovereenkomst verzekeringen vallen:

Beroepsaansprakelijkheidsverzekering (BAV)* 1e excedent, BAV* 2e excedent, BAV* 3e excedent, Vangnetverzekering, Excedent geldswaardeverzekering en Betaalfoutenverzekering.

De premie die de KNB hiervoor in rekening brengt en afdraagt aan de verzekeringsmakelaar bedraagt € 4.750 per notaris of kandidaat-notaris waarnemer.

Met de verzekeraars betrokken op deze verzekeringen is nader overlegd met als resultaat dat AON en KNB voor bijna alle verzekeringen een premiereductie hebben kunnen bedingen. De hoogte van de premie voor 2015/2016 is € 352 lager dan de premie van 2014/2015, cumulatief € 448.800.

De Excedent Beroepsaansprakelijkheidsverzekering kent de volgende opbouw:

- 1° excedent ad € 3 mln. als excedent van € 1 mln.
- 2° excedent ad € 6 mln. als excedent van € 4 mln.
- 3° excedent ad € 15 mln. als excedent van € 10 mln.

Het eigen risico bedraagt € 1.000.000.

De Excedent geldswaardeverzekering dekt vermogensschade voor fraude door werknemer, beroving, vervalsing, creditcard- en computerfraude etc. door derden. Het verzekerd bedrag bedraagt € 5.000.000 en het eigen risico bedraagt € 100.000 per schade.

De Betaalfoutenverzekering dekt administratieve betaalfouten van notarissen. Het verzekerd bedrag bedraagt € 454.000 als maximum per gebeurtenis en € 2.270.000 voor alle in enig verzekeringsjaar ontdekte gebeurtenissen tezamen. Het eigen risico bedraagt 10% van de schade met een minimum van € 11.344 en een maximum van € 22.689.

Bijlage weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen wordt gedefinieerd als het eigen vermogen minus de activa. Om een beter inzicht te krijgen in de ratio weerstandsvermogen worden zowel het eigen vermogen als de activa en baten gecorrigeerd voor alle bestemmingsreserves.

<i>Weerstandsvermogen</i>	<u>2015/2016</u>	<u>2014/2015</u>
eigen vermogen	7.992.265	7.188.581
minus vaste activa	2.767.470	3.348.927
weerstandsvermogen	5.224.795	3.839.655
baten	12.022.708	11.361.182
percentage	43,46%	33,80%

Om het risicomanagement een structurele plaats in het beleid te geven, zal er nog een aantal dingen moeten gebeuren.

1. In notities en voorstellen zal, indien van toepassing, een paragraaf risico's opgenomen moeten worden, zodat deze tijdig herkend worden. Voor de paragraaf risico's moeten bij elk advies aan het bestuur, waar financiële risico's aan te pas komen, drie stappen worden doorlopen;

- a. identificatie van risico's;
- b. analyse en beoordeling van risico's;
- c. beheersing van risico's.

2. De verplichte paragraaf weerstandsvermogen in de begroting, de tussentijdse rapportages en de jaarrekening zal de notitie weerstandsvermogen als ijkpunt hebben. De tussentijdse rapportages en jaarrekening zullen tevens momenten moeten zijn voor evaluatie. Hoe heeft een risico zich nu daadwerkelijk ontwikkeld ten opzichte van wat ingeschat was?

3. Tenslotte moet de notitie weerstandsvermogen en risicomanagement elke vier jaar geactualiseerd worden. Dit gebeurt onder andere op basis van de wijzigingen die in de verschillende paragrafen weerstandsvermogen gedurende de tussenliggende vier jaar zijn aangegeven. Daarnaast zullen nieuwe ontwikkelingen op het gebied van weerstandsvermogen en risicomanagement op de voet worden gevolgd om ze mee te kunnen nemen bij de actualisering.

Bijlage beleggingsstatuut

Gezien de omvang van het eigen vermogen van de KNB verdient het beheer hiervan de nodige aandacht. Het beleid met betrekking tot het liquiditeitenbeheer en het beleggen van gelden is vastgelegd in dit beleggingsstatuut. Dit beleggingsstatuut is

Liquiditeitspositie

Van het eigen vermogen moet per balansdatum minimaal 60% als belegd vermogen worden aangehouden in de vorm van liquiditeiten en effecten. Deze liquiditeitspositie van de KNB wordt uitgedrukt in een percentage (liquiditeitsratio) dat de verhouding weergeeft tussen enerzijds de werkelijk aangehouden liquiditeiten en effecten en anderzijds het eigen vermogen.

Het deel van het eigen vermogen dat als belegd vermogen wordt aangehouden wordt geregeerd door dit beleggingsstatuut, waarin het beleggingsbeleid is vastgelegd.

De liquiditeitsratio neemt dit jaar weer toe.

<i>Liquiditeitspositie</i>	<u>2015/2016</u>	<u>2014/2015</u>
totaal eigen vermogen	16.156.963	14.839.162
liquide middelen	7.853.161	8.266.443
effecten	4.837.533	3.059.715
belegd vermogen	12.690.694	11.326.158
percentage belegd/ev	78,55	76,33

Beleggingsbeleid

Het beleggingsbeleid wordt vastgesteld door het bestuur van de KNB.

Hierna worden de uitgangspunten van het beleggingsbeleid weergegeven.

1. Het beleggingsbeleid is risicomijdend en dient tot instandhouding van het vermogen, waarbij voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn die de uitvoering van de doelstellingen van de KNB financieel waarborgen.
2. Het vermogen van de KNB wordt op een zodanige wijze belegd, dat een zo gunstig mogelijk rendement wordt gerealiseerd. De samenstelling van de beleggingsportefeuille is zodanig, dat er een optimale verhouding bestaat tussen rendement en risico. Het bestuur van de KNB is primair verantwoordelijk voor de randvoorwaarden van het beleggingsbeleid.
3. De uitvoering van het beleggingsbeleid is uitbesteed aan de ABN AMRO. Hierbij mag sprake zijn van een advies-, een beheerrelatie of een combinatie hiervan.

Rekening houdend met de doelstellingen van de KNB en de geformuleerde uitgangspunten wordt de volgende defensieve beleggingsallocatie gehanteerd:

Vermogenscategorieën	Minimum	Neutraal	Maximum
Aandelen	0%	15%	30%
Obligaties	30%	70%	85%
Alternatieve beleggingen	0%	10%	20%
Liquiditeiten	5%	5%	70%

1. Minimaal 75% van de obligaties heeft een kredietwaardigheidsrating Aa3 (Moody's) of AA- Standard & Poor's of hoger.
2. Minimaal 50% van het belang in obligaties bestaat uit staats, staatsgegarandeerde en/of supranationale obligaties.
3. Aandelen en alternatieve beleggingen worden duurzaam en maatschappelijk verantwoord belegd.
4. De beleggingen mogen bestaan uit individuele stukken, fondsen of index beleggingen, in alle gevallen moet sprake zijn van een goede spreiding.

<i>Beleggingsbeleid</i>	<u>2015/2016</u>	<u>2014/2015</u>
belegd vermogen	12.690.694	11.326.158
liquide middelen	7.853.161	8.266.443
percentage liquide mid	61,88	72,99
Obligaties	3.665.862	2.202.182
Aandelen	1.171.671	857.533
percentage obligaties	28,89	19,44
percentage aandelen	9,23	7,57

Het beleggingsstatuut is in november 2016 geactualiseerd en sluit aan bij de gewijzigde economische omstandigheden.

Kommissie Notarisk Berenssonsmisste 2015/2016

fondsaam	positie naavong boodjaar			positie ende van het boodjaar			resultaten dit boodjaar						
	aantal	koers	waarde	aantal	koers	waarde	verkoop	waarde	verkoop				
colitus	664	113,41	75.304	452	125,71	56.821	1.116	132,41	147.770	131.648	15.644	0	
alm amro gfb aust	522	120,21	62.724	480	127,54	61.221	1.009	129,99	22.222	115.164	6.117	161	
westpac banking	889	18,62	16.551	11.422	1,422	4.666	1.092	20,99	22.083	20.717	863	0	
industria de disco	942	29,93	28.194	-395	32,02	-12.648	547	33,00	18.051	11.017	1.068	0	
assa abloy	1.665	15,96	26.536	13.739	-126	-2.300	1.537	18,13	27.867	21.518	2.461	1.170	
time warmer	299	61,26	18.318	11.202	70	63,86	4.470	369	71,20	26.273	3.485	0	
dbt sas	1.194	11,67	13.934	-1.194	9,45	-11.284	0	0,00	0	0	-2.650	0	
coobal	216	97,77	21.119	8.243	51	108,52	5.534	267	108,86	29.066	2.413	0	
liq corp	dec-10	611	25,27	15.441	3.931	145	26,17	756	31,71	23.976	11.923	2.969	0
baxter international	dec-10	398	29,27	11.651	11.208	398	36,73	414	0,00	0	0	0	
Svenska Handelsbanken	dec-14	1.322	12,76	16.873	12.733	313	12,36	3.870	20.052	17.410	2.642	619	
cognizant tech sol	oct-14	458	55,79	25.553	12.056	190	67,05	-3.352	42,67	17.864	4.978	0	
symantec corp	oct-14	803	17,35	13.932	10.791	126	11,83	3.382	22,45	22.292	21.182	1.110	0
johnson mathay	dec-10	586	33,14	19.422	10.545	190	41,83	5.270	68,4	38.18	1.472	0	
la group	dec-10	3.974	5,68	22.576	6.364	939	6,70	6.290	4,913	22.154	18.533	-6.712	0
hain celestial	dec-10	412	45,98	18.944	4.950	-112	32,21	-13.269	0	0	-5.675	0	
novonordisk	dec-10	536	48,02	25.740	8.573	127	51,98	6.601	663	36,96	-7.836	0	
johnson/johnson control	mei-11	343	36,86	12.642	10.821	11	121,75	1.339	354	41,62	751	0	
novogyms	mei-11	615	39,00	23.985	10.543	145	44,64	6.473	760	39,12	-726	0	
general mills	mei-11	483	50,02	24.159	10.455	115	52,71	6.062	598	57,13	3.944	0	
Units prvium sust alt	aug-14	486	114,49	55.314	24.900	575	112,94	64.938	1.061	110,45	22.860	-140	0
Svenska cellulosa	mrt-13	1.102	24,89	27.427	16.086	-109	27,03	-2.946	993	26,50	21.752	401	0
bank of montreal	mrt-13	455	48,42	22.030	16.780	108	54,34	5.869	563	58,42	4.953	0	
spectra energy	mrt-11	622	23,41	14.561	14.955	-622	-210	85,90	0	0	0	0	
bayerische motorenwerke	jan-11	313	79,22	24.754	16.405	-34	101,28	-18.039	0	0	0	0	
intuit	sep-12	358	63,37	22.687	8.287	84	73,54	-3.444	279	98,39	4.986	3.206	
coloplast	sep-12	171	124,14	21.228	12.092	-171	95,17	-16.274	442	68,98	1.626	1.155	
stericycle	oct-15	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
gebrert	apr-14	1.471	12,65	18.608	15.967	48	236,75	11.364	48	392,58	18.844	14.008	0
CTA ING Group	jun-14	238	78,16	18.602	12.060	-51	1.819	10,991	19.991	20.298	7.480	0	
ASML Holding	jun-14	199	91,97	18.302	18.929	-47	103,65	4.872	246	121,00	29.766	23.801	5.952
henkel pa	jan-15	139	46,46	6.458	1.122	-139	88,83	-12.347	0	0	0	0	
keurig gr m	sep-15	398	28,08	11.175	3.371	-398	36,87	-14.675	0	0	0	0	
roch wb	mrt-15	96	235,42	22.600	24.272	23	250,32	5.757	119	222,40	26.466	30.029	-1.891
avias copco	jun-15	576	21,30	12.269	136	24,61	3.347	712	26,87	19.130	19.475	3.514	0
vestas	jun-15	348	46,47	16.170	15.249	83	60,88	5.053	431	73,21	20.302	10.330	10.970
continental	jun-15	73	190,10	13.877	14.518	-73	175,26	-12.794	0	0	-1.083	0	
broadcom	sep-15	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
United Health group	mrt-16	256	111,82	28.627	256	111,82	28.627	125,21	32.054	28.627	3.427	0	
Red Eletra Corporation	aug-16	323	72,52	23.424	1.292	23,24	1.292	19,21	24.813	21.434	1.389	0	
ijk companies	aug-16	251	69,71	17.496	251	66,88	16.787	66,88	16.787	17.496	-700	0	
Reix	apr-16	1.919	15,01	28.796	1.919	15,01	28.796	16,00	31.553	28.796	1.899	0	
wpp plc	sep-12	1.250	18,59	23.236	296	20,84	6.169	21,02	32.504	22.269	3.099	0	
Totaal waarde aandelen	25.435	2.194	857.556	572.101	3.489	230.657	29.865	2.475	1.171.673	984.076	64.730	18.751	
Totaal portefeulj								in % totaal					
Totaal waarde aandelen			857.556	572.101		230.657		2.475	1.171.673	984.076	64.730	18.751	
Totaal waarde obligaties			2.202.182	1.843.852		1.375.444		28.89%	3.665.862	3.219.296	88.236	0	
Totaal waarde effecten			3.059.718	2.415.953		1.606.101		38,12%	4.837.535	4.203.372	152.965	18.751	
Aanghouden kaspositie			5.254.787	5.254.787		0		61,88%	7.853.161	7.853.161	0	0	
Totaal belegd vermogen			8.314.505	8.314.505		1.606.101		100,00%	12.690.696	12.690.696	152.965	18.751	
Relevante cijfers portefeulj K/NB t.o.v. benchmark WM													
Beleggingsrendement K/NB	2006/07	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016			
WM rendement pensioenfondsen	0,39%	0,34%	6,28%	5,83%	3,12%	3,68%	3,64%	5,43%	4,48%	4,72%	nb	nb	nb
	-4,30%	-4,30%	-4,30%	-4,30%	-4,30%	-4,30%	-4,30%	-4,30%	-4,30%	-4,30%	nb	nb	nb

Specificatie effecten: obligaties

Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie 2015/2016

rente%	fonds	positie aanvang boekjaar		mutaties in het boekjaar		positie einde van het boekjaar		resultaten in dit boekjaar			
		Nominaal	Verkrijgingswaarde	aan-en-verkoop tegen beurswaarde	nominale waarde	Nominale waarde	Koers	Koers-errijingswaarde	Koersresultaten (- is verlies)	rente	
7,50	% Nederland 1993-23	100.000	100.000			100.000	150,95	150.950	0	-60	7.500
5,50	% Nederland 1998/2028	190.000	177.952			190.000	162,48	308.712	0	18.525	10.450
3,38	% Caisse d'amort dette 201	300.000	313.050			300.000	117,52	352.560	0	1.800	10.125
4,13	% Eur inv bank 2007/24	250.000	298.550			250.000	133,99	334.975	0	12.250	10.313
3,00	% Rabobank 2012/22	300.000	316.350			300.000	120,16	360.465	0	9.525	12.000
3,00	% Waterschapsbank 2011/2	300.000	310.200			300.000	122,23	366.675	0	11.265	9.000
1,38	% Rabobank 15/27			214.253	200.000	200.000	106,77	213.530		-723	1.833
1,25	% Rabobank 16/26			212.461	200.000	200.000	106,15	212.290		-171	1.250
1,13	% Coca Cola 15/27			212.079	200.000	200.000	106,04	212.070		-9	1.313
1,50	% Anheuser 15/30			210.607	200.000	200.000	105,32	210.630		23	1.375
1,38	% ASML 16/26			208.190	200.000	200.000	104,52	209.040		850	688
2,00	% Anheuser 16/28			317.854	300.000	300.000	112,01	336.015		18.161	3.250
3,88	% OEBB infrastructuur 2010	300.000	327.750			300.000	132,65	397.950		16.800	11.625
	Totaal obligaties	1.740.000	1.843.852	1.375.444	1.300.000	3.040.000	3.665.862	3.219.296	0	88.236	80.721

Leidinggevende topfunctionarissen

Bedragen x € 1	J.H. Oomen		T. van Dijk		H.M. Breeveld		R.V. v.d. Kulp		A. Barkey Wolf		A.T. Smelt		A.H. Schuering		H.P. Kuijpers		
	J.H. Oomen	T. van Dijk	H.M. Breeveld	R.V. v.d. Kulp	A. Barkey Wolf	A.T. Smelt	A.H. Schuering	H.P. Kuijpers									
Gegevens 2015/2016																	
Functie(e)	Voorzitter bestuur	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid	Directeur	
Duur dienstverband in 2014/2015	1/10 - 30/09	1/10 - 30/09	1/10 - 31/12	1/10 - 30/09	13/4 - 30/09	1/10 - 30/09	1/10 - 30/09	1/10 - 30/09	1/10 - 30/09	1/10 - 30/09	1/10 - 30/09	1/10 - 30/09	1/10 - 30/09	1/10 - 30/09	1/10 - 30/09	1/10 - 30/09	1/10 - 30/09
Omvang dienstverband (in fte)	0,6	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,8	0,8
Bezoldiging																	
Beloning	98.310	44.681	9.678	39.003	17.877	29.920	29.920	29.920	29.920	29.920	29.920	29.920	29.920	29.920	29.920	117.682	117.682
Belastbare onkostenvergoedingen	2.612	1.016	130	1216		230						446					
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22.014	22.014
Totaal bezoldiging	100.922	45.697	9.808	40.219	17.877	30.150	30.150	30.150	30.150	30.150	30.150	30.366	30.366	30.366	139.696	139.696	139.696
Toepasselijk WNT-maximum	106.800	53.400	13.350	53.400	24.475	53.400	53.400	53.400	53.400	53.400	53.400	53.400	53.400	53.400	53.400	142.400	142.400

Leidinggevende topfunctionarissen

Bedragen x € 1	J.H.F. Wilms		T. van Dijk		H.M. Breeveld		R.V. v.d. Kulp		D.M. Oudhof		A.T. Smelt		A.H. Schuering		H.P. Kuijpers		
	J.H.F. Wilms	T. van Dijk	H.M. Breeveld	R.V. v.d. Kulp	D.M. Oudhof	A.T. Smelt	A.H. Schuering	H.P. Kuijpers									
Gegevens 2014/2015																	
Functie(e)	Voorzitter bestuur	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid	Directeur	
Duur dienstverband in 2014/2015	1/10 - 8/02	1/10 - 30/09	1/10 - 30/09	1/10 - 30/09	1/10 - 10/04	1/10 - 30/09	1/10 - 30/09	1/10 - 30-sep	1/10 - 10/04	1/10 - 10/04	1/10 - 30/09	1/10 - 30/09	1/10 - 30/09	1/10 - 30/09	1/10 - 30/09	1/10 - 30/09	1/10 - 30/09
Omvang dienstverband (in fte)	0,6	0,5	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,8	0,8
Bezoldiging																	
Beloning	34.229	81.149	41.144	38.713	18.231	29.597	29.597	38.713	18.231	18.231	14.024	14.024	14.024	14.024	14.024	116.389	116.389
Belastbare onkostenvergoedingen	1.283	2.629	1.242	647	378	826	826	746	378	378	826	826	826	826	826	210	210
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16.337	16.337
Totaal bezoldiging	35.522	83.778	42.386	39.360	18.609	30.763	30.763	39.459	18.609	18.609	14.024	14.024	14.024	14.024	14.024	166.170	166.170
Toepasselijk WNT-maximum	49.631	115.237	69.142	69.142	36.371	69.142	69.142	69.142	36.371	36.371	69.142	69.142	69.142	69.142	69.142	184.379	184.379